

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Ezerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 28

Az urnák előtt.

(a.) A múlt országgyűlés szétosztása, vagy inkább szétveretése után sokáig attól félték a nemzet jobbjai, hogy a törvényes határidőn belül nem fogják összehívni az országgyűlést, sőt némelyek annyira kétségbeestek, olyan kislelkűek voltak, hogy azt hirdették, hogy évekig, volt aki azt mondotta, hogy egy évtizedig sem fog törvényes parlamentje lenni az országnak.

Hála a nemzetek felett örökös Gondviselésnek, ez a keserű pobár, a megpróbáltatások nehéz ideje elmúlt a nemzetnél. A király és a nemzet megértették egymást, kisütött felettünk az alkotmány napja.

Magyarország népe néhány óra múlva az urnák elé járul, a reánk következő napokban meg lesz választva az a képviselőház, melyre az alkotmányos rend helyreállításán kívül az a rendkívül fontos feladat hárul, hogy elkészítse a választói jog reformját, bevonja az alkotmány sánczaiba a demokratikus néposztályokat.

Ez a választás sokban előnyösen elüt az előzőktől, de sajnos, sok árnyék is van a nyomában.

Egyik jó vonása, hogy hiányzik a szolid nyomás. Bár a közigazgatási tisztviselők itt-ott még sorompóba lépnek,

de azt is csendesen teszik, nehogy megtudják odafent a belügyminisztériumban. Idáig előlegesen biztatás, utólagosan dicséret és jutalom járt onnét az ilyenért, most azonban leintik őket, s ha mégis megteszik, maguknak tulajdonítsák a következményeket. Az állami tisztviselőknél pedig már teljesen megszűnt minden presszió, maguk a miniszterek gondoskodtak róla.

Evvel a nagy szabadsággal azonban hátrány is van összekötve. Felszabadult a nemzetiségi és szocialista izgatók keze is.

Bár ez utóbbiak ezuttal még alig fogják bejuttatni 3-4 jelöltjüket (csaknem 100 közül!), de mindenesetre nagyban előkészítik vele a talajt a jövő választásra, amikor már szavazati joghoz jutnak az ő embereik is.

Sokkal komolyabb jelentőséggel bírnak most a nemzetiségi jelöltek, akik, úgy látszik, elég nagy számmal fognak bevonulni a képviselőházba. Hir szerint Bihar megyéből is bejuttatják két vagy talán három is. Ezt persze a volt szabadelvűpártiak nagy kárörömmel hirdetik, hogy ize ez is a koalíció eredménye.

Hát hiszen a szabadsággal bizony, akárcsak a késsel, vissza is lehet élni — ez igaz. Ha a választási szabadságot a koalíció hozta, akkor kétségkívül ő az oka ennek is. De még mindig jobb az állapot, mint mikor paktáltak a nemzetiségekkel s nemcsak kerületeket kap-

tak, (Biharban is az övék volt egy-kettő, bár passivisták voltak) hanem azon kívül még sok más egyebet, ami a magyarság rovására ment.

Ami a pártok arányait illeti, tekintettel a koalícióban képviselt pártok megállapodására, nagyjában előre lehet, ha nem is biztosan tudni, de a legnagyobb valószínűség szerint sejteni.

Az már biztosra vehető, hogy a függetlenségi párt abszolút többségre jut. Hivatalos jelöltjeinek a száma (kikkel szemben a másik két párt jelöltet sem állít), jóval több kétszáznál, de ezen kívül még vagy 60 kerületben lépett fel függetlenségi jelölt.

Másfél évvel ezelőtt ezt senki el nem hitte volna; ma az lenne elképzelhetetlen meglepetés, ha nem így lenne. Ide juttatta a függetlenségi pártot — Tisza politikája.

Ennek a különben igen nagy jelentőségű politikai dolognak, most nem lesz semmi nagyobb zavar a következménye, mert a kormány és a koalíció 67-es alapokon vállalkozott az ügyek vezetésére. Hogy mi lesz később, különösen a választási reform után? — azt ma még senki sem tudja elképzelni sem. Valószínűleg maga a függetlenségi párt is nagy átalakuláson fog átmenni, aminek csalahatatlanságát előre jelezte, hogy olyan kaliberű vezeték, mint Barabás is, már most is hangoztatják, hogy a közjogi viták hát-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Bizáncz.

Herczeg Ferencz színműve. Nagyváradon először adták 1906. április 28-án.

A politikai küzdelmek közt volt alkalma Nagyváradnak tegnap áldozni a muzsák előtt. Irodalmi ünnep volt fegyverzörgés közt az arra legjobban hivatott helyen: a színpadon.

Herczeg Ferenczet ünnepeltük. A mi annyit jelent, hogy az igazi modern magyar irodalomnak mutattuk be hódolatunkat.

Ennyiben lehet kapcsolatot találni a politika és a tegnapi irodalmi esemény közt: a közélet terén a modern magyar nemzeti szellem út diadalt, ugyanaz, a melyet Herczeg Ferencz ha nem is politikai szereplésében, de egész irodalmi működésében szolgált.

Herczeg Ferencz lelki rokona a magyar próza büszkeségeinek: Eötvösnek, Keménynek, Jókainak; a mit ők kezdtek dicsőséggel, azt folytatja Herczeg, nem kevesebb babért ara va. Nagysága ugyanabból a talajból fakad, a miből kinőtt minden igazi nagy elbeszélőnké: magyarságából és a korszellem megértéséből. Egyik a másik nélkül nem ér semmit. Vannak nekünk modern íróink elegen, a kiket emlegetnek és a

kiket divat megcsodálni. Egy Bródy Sándort, ma nagy írónak el nem ismerni: maradiság. Hanem azért vegyük csak jobban figyelembe a közhangulatot: mihelyest elmúlt a »nagy író« legutóbbi öngyilkossági kísérlete nyomán támadt szenzáció és az excentrikus író nem beszél magáról: egyszerre elhallgattak róla a művei is. Pedig modern az unalmasságig, huszadik századbeli a pőreségig, még sem kell senkinek. Kimegy a divatból, mert nem nőtt a szívünk-höz, mert magyar volt a nyelve véletlenség-ből, de nem volt magyar a lelke. Mert hiányzott belőle a magyarság.

Ugyanez a sors vár minden, a hipermodernség ugorkofájára felkapaszkodott könyvgyártónkra. Mert az igazi tehetségnek mindig van hazája, a melyre büszke és a mely ő rá is büszke.

Herczeg Ferencz nagyságának az a titka, hogy tehetségében egyesül a magyarság a modernséggel. Megértjük, mert a nyelvünkön szól és szívünkbe fogadjuk, mert szívünk-ből beszél.

Annyira modern és annyira magyar Herczeg, hogy még idegen történelmi munkáiban is a magyar lélek modern aggodalma szó-lal meg.

Bizánczát hallva, nem egyszer pirulhat el

a magyar ember annyira magára veheti szavait. Érdekes lenne azt a darabot lefordítani görögre hadd lássuk, minő hatást tesz arra a népre, a melynek leggyászosabb napját festi. Aligha hatná meg a görögöt jobban, mint a magyart.

Pedig ha az iskola szabályai szerint vesszük elemzés alá Bizánczot, nem találunk benne semmit, a mi a drámáról tanult szabályoknak pontos betartását tanúsítaná. Az egész egy hatalmas, megkapó vonásokkal odavetett kép, vagy inkább a képek sorozata. Kép, a melyet azonban sokban tükrönek is lehetne néznünk.

Bizáncz utolsó napján játszódik le a cselekmény. A hatalmas birodalom utolsó romja, a főváros a sülyedés legsalsó fokán van. Mint a génuai segédcsoportok parancsnoka, Giustiniani mondja, ha egy erős férfi és egy tisztá nő megmenthetné Bizánczot, akkor is elveszett. Egyetlen ember van, a ki bátran kitart az ostromló törökkel szemben: a császár, Konstantin. A többi mind gyáva és áruló. Az pap-ság ellensége Konstantinnak, mert a pápával kibékült. A nép megelégette a háborút. Az udvaroncok árulást szőnek, mert az új ur, a szultán kegyeibe akarják magukat behizelegni. Maga a császár öccse is ellene van és lázadás-ra kész, sőt saját neje, Iréne császárné is arra készül, hogy Mohamednek bódoljon. Ő a csá-

& C. »HABIG« s »BORSALINO« kalapokban egyedüli raktár.

Tavaszi angol mellényekben, felöltőkben,

gummi kabátokban nagy választék.

Polytonos újdonságok nyá kkedőkben.

TAVASZI ÚJDONSÁGOK megérkeztek

ROTH M. utóda kalap s ural divat üzletébe.

Férfi fehérneműk méret után a

leggyorsabban és a legizécsében készíthetők.

1564

A világhírű »Fownes« angol s különleges női francia keztyűkben, továbbá »Humanie« védjeggyel ellátott amerikai cipőkben, különleges angol s pesti cipőkben egyedüli raktár,

térbe szorulnak és a közgazdasági momentumok lépnek etőtérbe.

A másik két koalíciós párt, az alkotmány és a néppárt jelentékenyen megfognak ugyan erősödni, de a kettő együtt felét sem fogja kitenni a függetlenségi pártnak.

Bár a nemzetiségiek nagyobb számmal fognak bekerülni az új képviselőházba, nagyobb bajt sem ők, sem a pártonkivüliek és szocialisták nem fognak okozni, tehetetlenek lesznek a koalíciós pártokkal szemben.

Bolgár államtitkár. A király, a honvédelmi miniszter előterjesztésére inámi *Bolgár* Ferencz volt országgyűlési képviselőt és a képviselőház volt alelnökét honvédelmimiszteri államtitkárrá nevezte ki.

Választási mozgalmak.

A városban.

Barabás programbeszéde.

A nagyváradai függetlenségi és 48-as párt jelöltje *Barabás* Béla dr ma délelőtti tartja meg programbeszédét. A párt tagjai nagy óvációkkal készülnek fogadtatására. Reggel fél kilencz órakor gyülekeznek a 48-as népkör Szent-László-téri helyisége előtt. Innen vonul ki a menet a pályaudvarhoz; elől a lovasbandérium melyben száz polgár vesz részt. Azután a kocsik sora és a gyalogos közönség. *Barabás* Béla dr a táblás vonattal reggel kilencz óra 30 perczkor érkezik meg Aradról és rövid üdvözlés után egyenesen a Fekete Sas szállóba hajtat.

A programbeszédét ugyanis a közbenjött kedvezőtlen idő folytán nem szabadtéren, hanem a *Fekete Sas* nagytermében tartja meg a képviselőjelölt.

A programbeszéd előtt *Szokoly* Tamás a párt elnöke fogja a gyűlést megnyitni, *Barabás* Béla beszéde után pedig *Adorján* Emil dr helyettes-pártelnök zárószava fejezi be a gyűlést.

Gyűlés után a Fekete Sas szálló földszinti éttermében délben 12 órakor ebéd lesz, melyen párthívei szűkebb körben ünneplik *Barabás* Bélát.

Előkészületek a választásra.

A nagyváradai képviselőválasztásra vonatkozó előkészületeket tegnap tette meg *Mezey* Mihály választási elnök. Értekezletre hívta össze a függetlenségi párt, valamint a szocialdemokrata párt vezérembereit, hogy tanácskozzék velük a pártok elhelyezése telett.

Az értekezleten jelen voltak: *Mezey* Mihály választási elnök, a függetlenségipárt részéről dr *Adorján* Emil és *Beczkay* Lajos, a szocialista párt részéről *Vántus* Károly, *Reimann* József és dr *Sonnenwirth* Lajos, továbbá dr *Istvánffy* István jegyző.

Első sorban is arról volt szó, hogy miként legyenek a május 3-iki képviselőválasztáson a pártok elhelyezve a Sas épületénél.

Ugy a választási elnök, mint a függetlenségipárt képviselői, hivatkoztak arra, hogy a függetlenségi párt aránytalanul nagyobb számú választóinak inkább szükségük volna a Szent László-téri főbejárat előtt levő tágabb helyre s a nagyobb számú választók a főlépcsőn könnyebben juthatnak az urnához; ezen okokból kérték, hogy a szocialista párt egyezzen bele abba, hogy a Szent László-téri főbejárat előtt, a szocialistapárt pedig a Kossuth Lajos-utcai kapunál foglaljanak állást.

A szocialista párt képviselői nem hajlandók ebbe belemenni, mert nekik éppen a tágasabb helyre van szükségük. Igaz, hogy kevesebb a választó joguk, de ők tömeget

akarnak felvezetni. Különböznél számitanak szavazatra a polgárok köréből is és így remélik, hogy Bokányi 400 szavazatot fog kapni.

Ilyen körülmények között a békés meg egyezés nem sikerült s a törvényben előirt sors-huzással döntöttek.

A két czédula közül *Vántus* Károly huzott és pedig rájuk nézve kedvezően, amennyiben a Szent László-térre szóló papirszeletet huzta.

A függetlenségi párt tehát a Kossuth Lajos-utcai kapu előtt, a szocialisták pedig a Szent László-téren fognak elhelyezkedni a választások alatt.

Az első szavazatszedő küldöttség *Mezey* Mihály elnöklete alatt a főlépcső felől levő oldalon, a második szavazatszedő küldöttség *Sulyok* István elnöklete alatt a 22. számú szobában helyezkedik el.

Az első küldöttségnél dr *Stocker* József lesz a helyettes küldöttségi elnök, dr *Teleszky* Béla küldöttségi jegyző; a második küldöttségnél dr *Mihelyi* Lajos hely. küld. elnök, *Balogh* Károly küldöttségi jegyző.

Végül kérte az elnök a pártok képviselőit, hogy a nem szavazókat tartsák távol a szavazás helyiségétől s ezáltal könnyítsék meg az ő feladatát.

A vármegyében.

Belényes. *Bartha*-Ferencz (f.) e hó 22-én tartotta meg a kerület székhelyén programbeszédét, melyet a szomszéd községekből nagy számu közönség hallgatott végig. *Bartha* után *Kupár* Rezső főgim. tanár beszélt román nyelven. Mindkét beszéd nagy lelkesedést keltett. A beszéd alatt valaki a szomszéd Csordás-házból követt dobott, amely éppen a tárkányiak közé esett. A felháborodás oly erős volt, hogyha nincs jelen a nagyszámu csendőrség, a Csordás-házat lerombolják. Így is csak nehezen lehetett megmenteni. Még nagyobb ostobaságot csinált egy román család kocsisa, aki az utána hajigáló tárkányiakra fegyvert

szárnak volt felesége s ha a császár letűnik, kész az új napot üdvözölni.

Ilyen helyzetben jelentik be, hogy a szultán követeket küldött. Egyszerre öröm fogja el népet. Azt hiszik, a szultán békét akar kötni és ebben a hitben ringatózik a császár is. Csak *Giustiniani* inti, ne fogadja el a követeket, mert azok attól akarják őt megfosztani, a mi még egyedül maradt meg számára: a dicsőséges haláltól. Ha a nép megtudja, hogy a szultán bármilyen áron békét kínál, képes a császárt elárulni. Arra akarja *Giustiniani* a császárt bírni, hogy ne fogadja a követeket.

Konstantin mégis arra határozza el magát, hogy a követeket maga elé bocsátja. *Mohamed* ajánlata ez: vonuljon el a császár azokkal, a kikkel akar. Konstantint lelkesíti a gondolat: kivándorol népével, mint *Aeneas* és új hazában újult erőre neveli népét, mely egykor dicsőséggel foglalja vissza *Bizánc*ot.

— A birodalom teste a város, lelke a nemzet. A lélek szabaddá lehet, ha önként elhagyván a rabbá lett tetem hüvelyét, halhatatlanságra tör. Én, Konstantin császár elhagyom a várost. A ki hívem, az követ. Nos, ki követ?

Néma csend, egymás után mind elsompolyognak, még a császárné is. Csak néhány kalmár marad ott, hogy ha eladásra kerülnek a korona gyémántjai, azokat megvehessék. És ott marad *Herma*, egy ifju leány, a ki szerelmes a

császárhoz és szerelmének úgy ad kifejezést, hogy fegyvert öltve, követte Konstantint minden csatában. Konstantin most már nem haboz: leüti a török követ fejét, úgy küldi vissza küldőjének, tudva, hogy akkor a szultán nem fog kegyelmet ismerni. De szándékosan ingerli a szultánt a császár, nehogy ez a hitvány szolganép megmeneküljön a jól megérdemelt haláltól. Aztán császárnének maga mellé ülteti a trónra, melyet *Iréne* hűtlenül és féltékeny oda hagyott, a hü *Hermát* s a génuaiak lelkesen hódolnak nekik. Így készülnek a végső tusára.

A rettenetes küzdelemben egymás mellett esnek el a császár és *Herma*, a kit mindenki a császárnének tart. A rommá lőtt falakon bevonuló szultán a vélt császári pár tetemét hordoztatja elől s úgy küldi dulásra katonáit, azzal a parancsokkal, hogy senkinek se kegyelmezzenek. A katonáknak annál könnyebb a dolguk, mert maguk a pópák engedték be őket egy titkos ajtón. — Azalatt *Iréne* a palotában ékesíti magát, körülötte a birodalom nagyjai hódolatra készen várják a birodalom új urát: a szultánt. A harci zaj egyre közelebb és közelebb jó. Kezd már az árulók reménye is foszladozni, mert egymás után jönnek a rémesebbnél rémesebb hírek a törökök kegyetlenkedéseiről. Mégis reménykednek a kegyelemben. Végre megjön a szó: a szultán közeleg! *Remény* csilán meg az arczokon, *Iréne* izgatottan várja a

világ urát, ékesíti magát, mikor mindenünnen hóhérok lépnek elő. A szultán valóban közeleg, de meghagyta, hogy mire a palotába ér, abban ne legyen egy élő lélek. A hóhérok felemelik kardjait és a függőny legördül. A gyáva nép megkapta a méltó véget: a hóhérpalost.

Egy gyáva nép gyáva halálát megkapóbb, drámaibb képben festeni nem lehetett volna. A hogy ezek az elvetemült korcsok beszélnek, minden szavuk az ember szívébe markol. S a legtöbb alak mintha a mi korunkból került volna a középkori darabba. A generális, a ki a taktikai czopfokon rágódik és a hadi kiáltás taktusára fekteti a fősúlyt, a nemzeti zászlót pedig meggyalázza, mert csak császári lo bogót ismer. A demagóg, a ki mai érzéseket tejez ki, mondván, hogy jogot a népnek, hogy hazája legyen! Egyébként a legnagyobb veszélyben a leggyávább, leg-hitványabb. A lelketlen plutokrata, aki az ostrom alatt lóversenyeket rendez. A tudós, a poéta, aki önmagának tömjénez. Az udvaronc, a ki kidobja a sebesült katonákat, nehogy vérük bepiszkolja a palotát. Jól ismerjük őket mind, nemrég volt szerencsénk őket nálunk is magas állásokban tisztelhetni — s jó, hogy nem volt itt török, mert ma mi is *Bizánc* volnánk. Csupa mai emberekből szerkesztette meg darabját *Herczeg* és mégis hü maradt a kor képéhez, melyet vázolt. Ezzel köti le teljes érdeklődésün-

Ocassió

Május 1-től 18-ig.

Szőnyeg áruházamban

tetemesen leszállított árak mellett kerülnek eladásra.

Mindennemű futó, ebédő, és salon szőnyegek, csipke, selyem, gyapju, plüsch függönyök, asztal és ágyterítők,

Torontáli függönyök és terítőkben, utazó és kocsitakarókban.

legnagyobb választék.

Linoleum és bőrvásznak.

CZILLÉR IMRE

Nagyáruháza, Olaszi Fő-utca.

fiók üzlet Szent László-tér

Távbeszélő 232.

fogott. Ezt elvették tőle és elverték. Csordás János dr. (nz.) hívei nem viselnek tollakat. Pár napig néhány kék tollat látunk vörös levéllel, aranyárga felirással. Mignem a hatóság elko-boztatta a kortestollakat. Falukon a helyzet más, mint eddig volt. Barthától több község elpártolt, több volt Buteánpárti község viszont, amely a mult választásnál a lettint rendszert segítette, most megjavult elveiben s a függet-ségi lobogóhoz állott.

A magyarság rendületlenül kitart Bartha mellett. Főként a nép. A belényesi román iparosság körében akadnak függetlenségi es. Érdekes és érdemes a megemlítésre, hogy a Csordás párt még magyar kortesnótával is dal-gozik. A nemzetiségi kortesek ígéreték dolo-gban éppen nem fősvénykednek. Kivált a falva-akon. A hangulat feszült. Ugyan, a katonaság azonban már pusztán jelenlétével is rendet parancsol.

Kisebbségi összekocczanások, apró zavaró incidenseket nyomban elfojtanak. Legutóbb Tatárfalván volt ilyen jelentéktelen korcsmai verekedés. Bármilyen sima is legyen azonban a külszín, a látszat, a kedélyek érthetően izgatottak s az egész kerület magyarsága való-sággal lázas kíváncsisággal várja a választás kimenetelét.

Élesd. Farkasházi Zsigmond dr. (f.) a mult hét folyamán bejárta a kerület románlakta köz-ségeit, mindenütt programbeszédet tartva. A románok a volt képviselőt kitörő lelkesedéssel fogadták. Férfiak, nők, gyermekek mentek elébe zászlókkal, lovasbandériummal, zöld galyakkal. Valóságos diadalmenet ez a kortesut. Megvá-lasztása minden nemzetiségi ellenakció mellett is bizonyosra vehető. Farkasházi most Élesd vidékén folytatja utját és tartja meg program-beszédét.

Katonaság a választási központokban.

A választás napjára ma és holnap fognak kivonulni a helyi ezred egyes századai. A leg-nagyobb küzdelmeknek ígérkező helyekre a következő századok vonulnak ki. A 15-ik szá-zad Neitreich kapitány parancsnoksága alatt Ugrára hétfőn fog kivonulni. A 16-ik század

Werner főhadnagy parancsnoksága alatt Élesdre, és a 3. valamint a 4. század ma, Hubinger ka-pitány parancsnoksága alatt Tenkére fog kivo-nulni. Belényesbe már kivonult egy század gyalogos, azonban tekintettel a felizgatott ke-délyekre még egy század ki fog szállani. Még a magyarcsékei kerület az, melyben esetleg karhatalom igénybe vételére lehet szükség, azért oda is ki fog szállani egy század gyalo-gos. A többi választókerületben 50—50 lovas és a felemelt létszámú csendőrség fogja tenntartani a rendet.

Az országban.

— A mai választások. —

Ma ugyan vasárnap van, hanem azért nem kevesebb, mint *negyvenhét* kerület zavarja meg Ur napjának parancsolt csöndjét választási küzdelemmel. Tény azonban másrészt, hogy ezúttal csakugyan kivételes körülményekkel kell számolnunk. Van még egy dolog, amelyet föl kell jegyeznünk. És ez az, hogy *ma egyetlen egy néppárti jelölt sem mérkőzik!*

Itt adjuk a megyei és városi kerületek listáját, a bennük föllépett jelöltek névsorának hozzávetőleges feltüntetésével.

Április 29-én választ:

Csanádmegye 2 kerület. Battonya: Návay Lajos (a.), Nagylak: Nagy Sándor (t.), Garay István (pk.)

Maros-Tordamegye 5 kerület. Ákosfalva: Makkay Zsiga, László László, Incze Lajos, Pa-tay Tibor, Barcsay Andor, Kuthy Abel, Csiky Lajos, Ferenczy Károly (f.). Gernyeszeg: Kö-rössy Albert (t.), Filep Albert (f.). Mezőbáránd: Bethlen István gr. (t.). Nyárádszereda: Gál Sándor (f.). Szászrégen: Urmánczy Nándor (f.).

Torda-Aranyosmegye. Felvincz: Miksa Imre (t.). Marosludas: Eber Antal (t.), László Mihály (a.), Torda: Vertán Endre (f.). Toroczkó: Tho-roczkay Viktor br. (t.), Kirtop Zorin (nz.)

Torontálmegye. Bánátkomlós: Várnay Imre (t.), Hungár László (a.). Bégaszentgyörgy: Pap Géza (p.), Petrovics Vincze (nz.), Kardos Samu (f.). Lovrin: Baross János (f.). Nagyszentmiklós:

Nákó Sándor gr. (a.). Ozora: Botka Béla (a.). Pancsova: Dániel Ernő br. (pk.), Radisich Jenő (a.), Miletich Szladko (nz.). Párdány: Kiszely Kálmán (f.), Dániel Pál (a.). Törökbecse: Pav-lovics Ljubomir (nz.). Törökkanizsa: Tallián Béla (pk.), Pap Róbert (f.). Zichyfalva: Kará-csonyi Jenő (a.). Zombolya: Hódy Gyula (f.), Csekolics Gyula (pk.).

A városok közül:

Czepléd: Kossuth Ferencz (f.). Eger: Sze-derkényi Nándor (f.). Erzsébetváros: Issekutz Győző. Esztergom: Kmety Károly (f.). Fiume: Zanella Richárd (a.), Ghyczy Kálmán (f.). Hajduböszörmény: Benedek János (f.). Halas: Babó Mihály (f.). Jászberény: Apponyi Albert gr. Kecskemét: I. Hock János (f.). Kecskemét: II. Szappanos István (f.). Kézdivásárhely: Ráth Endre (f.), Török Andor (f.). Kolozsvár: I. Pisztory Mór (f.). Kolozsvár: II. Wesselényi Miklós br. (f.).

Marosvásárhely: I. Sebes Dénes (f.), Bá-lint János (szocz.). Marosvásárhely: II. Bedő-házy János (t.), Horovitz Gábor (szocz.). Mis-kolcz: I. Leitner Adolf (demok.), Nagy Fe-rencz (f.). Miskolcz: II. Bizony Akos (t.), Nagybecskerek; Várady Imre (f.), Gyorgye-vecs Milos (nz.). Nagyikinda: Daxler Brunó dr. (a.), Polit Mihály (nz.). Sepsiszentgyörgy: Bene István (f.), Korch Endre (f.).

Szentes: Molnár Jenő (f.). Székesfejérvár: Zichy Jenő gr. (f.), Havranek Antal (iparpárti), Klárik Ferencz (szocz.). Temesvár: Wekerle Sándor (a.), Bokányi Dezső (szocz.). Ujvidék: Teleky Arvéd gróf (t.), Slezák Lajos (t.), Gold-ner Adolf (szocz.). Zombor: Fernbach Péter (f.).

Látnivaló a jelölésekből, hogy elsősorban függetlenségi, másodsorban alkotmánypárti mandátumokat termel az első nap. Hogy a nemzetiségi jelöltekkel mi lesz, majd el-válík.

Wekerle, Kossuth és Apponyi már ma megkapják mandátumukat. Kossuth már reggel 9 óra 40 perczkor le is utazik Czeplédre, hogy személyesen vegye át a mandátumot. Esti fél 6 órakor utazik vissza Budapestre.

ket. Nem a cselekvény, ami kevés, hanem a jellemek pompás rajza, a személyek ötletes és színes dialógja teszi a darabot megkapóvá annyira, hogy a legteljesebb mértékben lekötí az érdeklődést.

Érdemes ezt a darabot előadni. A komoly írói törekvésnek rendkívül érdekes terméke, a melyben a költő nem a történelemből híven kimásolt, egyszerű cselekvénnyel, hanem a jellemek remek rajzával képes hatást elérni. Gondolkodóba ejt és magunkba szállásra indít. »Egy nép sem érdemi meg a bukást, ha csak nem maga ássa meg sírját.«

Ime, Bizáncz tanítása. Herczeg Ferencz azt mondotta erről a darabról, hogy meg kellett írnia, mert meg kellett szabadulnia egy gondolat sulyától. »Minden nemzet akkor hal meg, ha megássa sírját.« Ime, a gondolat. Okulhatunk belőle.

Bizáncz sirásából a magyar drámai-ro-dalom egyik legértékesebb gyöngyét alkotta meg Herczeg. Nem rontja értékét a bonyo-dalom hiánya. Az sem, hogy a legtöbb sze-replő csak típus, a császárné pedig még típus-nak is elvont. A köszívű, üresfejű gögnek ilyen képtelen véglete bántóan kéri a többi reális jellem közül. Azért mégis Bizáncz iro-dalmi remek; azzá teszi a jellemfestésen kívül nyelvezetének ereje és bája, kifejezésének tö-mörsege, képeinek megragadó eredetisége,

szellemessége. Ilyen darab erős legényeket kíván a gátra, azaz a szinpadra. Próbára teszi a szereplő igazi értékét.

Tóth Elek a császár szerepébe beleön-tötte minden lelkesedését és ambícióját. Lát-szott a kissé talán sok gesztikuláláson is. Hanghordozása teljesen megfelelt szerepe ke-serü alaphangjának; kitöréseiben erő, igazság-érzés volt. A II. felvonásban fokenként be-lehevült szerepébe s fényes sikerre vitte. Vala-mivel jobb maszk és az első felvonásban ke-vezebb párthoz még teljesebbé fogják tenni sikerét: ami páthoszt alkalmazni lehet, annak a II. felvonásban van helye.

Angyal Ilka a császárné hideg szerepébe pompásan beleélte magát. Harmónikus egészet adott, gáncs nélkül.

Remekelt Hajnal György, a félkegyelmű Denster szerepében. Meglepett azzal a kife-jező erővel, amennyit ebbe a kis szerepbe összetudott halmozni. Kabinetalakítást csinált belőle, igen értékes tehetség kétségtelen bi-zonyosságát adva.

Bájos kis Herma volt E. Kovács Mariska. Csupa melegség, üde báj volt alakítás. Nagy Sándor a velencei vezér rokonszenves szerepét játszotta. Mélyen átgondolt, erőteljes vonások-ból rajzolt jellemet mutatott be, teljesen a darab intencziói szerint. Remek volt Tihanyi Halil kánja is; az öreg török kicsi szerepét

első színvonalra emelte fel; kár, hogy a III. felvonás végjelenege gyengébb volt, részben a rendezés miatt is. *Körmendy*, a sok, követke-zetesen jobb kezes fenyegetőzést leszámítva, egészen jól eltalálta a bizanci udvaron-czot. *Palásthy* az udvari poéta szerepében tünt ki.

A mily jók voltak egyesek, olyan hallat-lanul silány volt az összjáték, gyatra a rende-zés. A tömegek felvonulása szánalmasan gyen-gén sikerült. Kevés ember volt s ez is ügyet-len. A harmadik felvonásban Bombay egy-szerűen belesült a mondókájába. A végső jelenet ellaposodott. Az első felvonásban a tömeg zajongása nem emberi hangokra emlé-keztetett, de emlékeztetett a II. felvonásbeli harangzugás valami közönséges üstfenékre. Az ágyu hallgatott, mikor a főpap rémülten jelezte annak dördülését, de utólag kétszer is dördült, hiánypótlás végett. Stb., stb. . . de elég ennyi is.

A hibák dacára az előadás nagy tetszést keltett, az egyes főbb szereplők jeles alakításai folytán. Taps, kihívás annyi volt, amennyit még a lelkes nagyváradi közönség is ritkán látott. Mondanunk sem kell, hogy a ház zsu-folásig megtelt s hogy az ünneplés központja maga a szerző volt.

Dr Krüger Aladár.

Megbízható bevásárlási forrás: **Vasutasok szállító Tavasz** újdonságok angol szövetekben, blous és **kostümi** kelmékben, blous **selymekben** megérkeztek s rendkívüli olcsó árakban kaphatók. **Vászon** és **fehértelmeink** jóságáról t. vevőink már meg-győződtek, azokban a választék megkészsereződött.

Áraink szolid olcsóságáról kérünk meggyőződést szerezni.

Telefon az egész megyére: 615.

Kenyeres és Engländer

divatáruhaza

1268. Szent László-tér 1. Kossuth-utca mellett.

A francia képviselőválasztás.

Páris, 1906. április hó 24.

A választásokat megelőző idő izgatott hangulata üli meg az országot. A volt képviselők bírálk előtt állanak s várják választóik ítéletét. Az új jelöltek izgatottan kérdeik, vajjon a nép bizalma ad-e nekik módot arra, hogy az ország ügyeit intézzék. Az idegeség fokmérője: a plakátharcz hihetetlen mérvet ölt.

De nemcsak a képviselőjelöltek, hanem az ország is lélekzetét visszafojtva lesi a választások eredményét. Mert ez a választás jóval fontosabb egy közönséges képviselőválasztásnál!

Az ország közállapotai a desorganisató képét mutatják. Az uralkodó rendszer által megteremtett életbevágó reformok még koránt sincsenek azzal elintézve, hogy a törvénykönyvbe beiktattattak. Az életbe kell azokat átvinni, ami valószínűleg jóval nehezebb lesz, mint a képviselőházi megszavazás.

S ezek a reformok már eddig is nagy szenvedélyt támasztottak: csataterékké tették a templomokat; ellenségekkel változtatták az ellenfeleket, sőt a barátokat; viszályt és meghasonlást támasztották a családokban; sokakat ellentétbe hoztak önmagukkal, lelkiismeretükkel, abba a szomorú helyzetbe kényszerítve őket, melyben két kötelesség között kell választani.

Bizony, ha az ország állapotára csak egy futópillantást is vetünk, nem fogjuk rózsásnak találni a helyzetet. A nehéz viszonyok között elég okát találjuk az izgatottságnak.

A szilárd politika alapját képező bizalom teljesen hiányzik. Nincs bizalom a fennálló politikai rendben, az intézmények állandóságában, a multnak tanulságain felépülő fokozatos fejlődésben. Mi az oka e bizalmatlanságnak?

Egy évszázad leforgása alatt Franciaország sok és súlyos válságon ment keresztül. Mióta 1792-ben a régi alapokon nyugvó királyság megszűnt, azóta a kormányformák egymást váltják fel. Nincs állandóság; a ma legyűri a tegnapot, de mielőtt még az okozott sebeket orvosolhatta volna, már legyűretik a holnaptól. Forradalom és államcsiny van napirenden. Jogfolytonosságról szó sincs.

Ezért hiányzik a bizalom. Hiába mondja ki az alkotmánytörvény a köztársasági kormányforma megváltozhatatlanságát, hiába erősítik az egyes pártok hű köztársasági érzelmüket, ma sem tudja senki, hogy holnap nem dől meg a köztársaság, hogy új alakulásnak adjon helyet. Nincs bizalom, mert a mult tanulságai hangosabban beszélnek a törvény szavainál s a politikuskok ígéreteinél, mert a jogfolytonosságon ejtett sérelem megboszulja az apák bűneit hetediziglen.

S a bizalmatlanságnak nagy gyakorlati következményei vannak. Nézzük például a francia hadsereg állapotát.

A köztársasági kormányok e kérdés tekintetében a Scyka és Charybdys között vitorláznak. Külső ellenségtől való félelemből jó volna a hadsereget erősíteni, de nem engedi ezt a politikai bizalmatlanság: vajjon nem fogja-e a hadsereg erejét a köztársaság ellen fordí-

tani? Ez a bizalmatlanság honosította meg a francia hadseregben azt a rendszerét az árukdásnak, mely a »szabadság« jelszavát hangoztató állammak egyik legnagyobb szégyenfoltját képezi.

De nézzük tovább a hadsereg állapotát. Nézzük, hogy honnan ered a francia hadseregnek szinte közmondásos fegyelmezettsége. Az előbb említett bizalmatlanságon kívül bőven találhatunk okokat ennek a megmagyarázására.

A hadsereg hosszú idő óta a leglelketlenebb izgatásnak képezi tárgyát. A katonaságot a fegyelem ellen láz tani, sztrájkra csábítani éppen azok a pártok találták helyénvalónak, melyek ma a kormányt támogatják. Elég a pártok neveit felsorolni: szocialista-párt, radikális-párt, radikális szocialista-párt, forradalmi szocialista-párt. A nevek elég hangosan beszélnek.

Mutassunk be egy példát is.

Briaud polgártárs (ma Franciaország vallás- és közoktatásügyi minisztere) az 1899-ben megtartott francia szocialista kongresszuson ezeket mondta: »Lehet dicsérni a katonák sztrájkját, sőt lehet annak az előkészítését is megkísérteni, s előttem szólónak teljesen igaza van, ha engem arra emlékeztet, hogy a mi elvtársaink igyekeznek megérteni a katona szolgálat teljesítése végett műhelyüket elhagyó iparossal, s a szántóföldjéért búcsút vevő földműveléssel, hogy neki magasabb kötelességei is vannak annál, mint amit a katonai fegyelem ró reá.« — S ismét: — »Ha a makacs tiszt mindezek dacára kényszeríteni akarná őket, ah! kétségtelen, a golyók repülhetnek, de talán nem éppen a kijelölt irányba.«

Ilyen magas állású polgárs után talán felesleges Hervére és a többi követőkre hivatkozni. Hiszen az előbb idézett szavakat már ugysem lehet fokozni.

S amit a kormány pártja ekként megkezdett, azt a kormány szépen folytatja tovább. Csak pár hete, hogy az egyházi javak leltározásánál a kormány tüntetőleg katolikus tiszteket akart olyan feladatokra alkalmazni, melyeknek elvégzését azoknak katonai önértékükön kívül még a lelkiismeretük és a vallásos érzületük is tiltotta.

S mi volt az eredmény? A tisztek megtagadták az engedelmességet. De hát akárkinek van igaza, előmozdítják-e ilyen esetek a katonai fegyelmet?

Ha értjük az okokat, nem csodálkozunk az eredményen. De azért mégis csak be kell vallani, hogy ez nem az a hadsereg, melyre a félelmes keleti szomszéd mellett a köztársaság nyugodtan támaszkodhatik.

De nem csak a hadseregre tette meg hatását a szabadkőműves-szocialista uralom. Érezhető az ma csaknem minden vonalon.

Május 1-je közel. Ki van mondva az általános sztrájk. Félve néz a kormány a választások előestéjén a várható zavarokra. Megteszi intézkedéseit. A szocialisták szemébe nevetnek. Kinyomtatják újra egy millió példányban Briaud polgártársnak 1899-ben az általános sztrájkról elmondott beszédét: »Ha megemlékszünk arról a rendkívüli megfélemlítő hatásról, amit ellenségeinkre ezen nagyszabású manifesztációnak csak pusztá bejelentése gyakorolt, akkor jogunk van feltételezni, hogy a május elseje kevésbé lett volna platonikus, ha családi ünneplés és a közhatalmak körül rendezett szerény séta helyett kezdettől fogva forradalmi tiltakozás jellegét öltötte volna magára.«

Ez a tanítás azóta megtette a maga hatását. Május elseje tehát nagyszabásúnak igérezik.

Itt az idő, most vagy soha! Ma azok az emberek vannak kormányon, akik ezt tanították. Jobb alkalomra igazán nem kell várni. A »Humanité« — Jaurés lapja — igen kedélyesen jegyzi meg, hogy bizony a szénkereskedők is télen tartják alkalmasnak az időt arra, hogy a szén árát felemeljék. Tagadhatatlanul igazuk van.

Briaud miniszter ur ma elégedetten nézhet végig Franciaországon. Ma széles e házban egyébről sem esik szó, mint sztrájkokról és megint sztrájkokról. Sztrájkol Páris, Brest, Lens, Lorient, Denain, Lievin, Toulon stb. stb., sztrájkolnak a bányászok, póstások, nyomdászok, kocsigyártók, földmunkások, kikötőmunkások, állami alkalmazottak, sőt még az aranyművesek is. Sztrájk! Sztrájk! Sztrájk!

Éljen a forradalom! kiáltja Észak-Franciaország elkeseredett bányásznepe. S a kiáltás igen jól illeszkedik bele a milieube.

Városok vannak részint katonasággal megszállva, részint katonaság által ostromolva. Egy városka csendőrlaktanyáját elfoglalja a zendülők tömege, s a csendőröket foglyul ejti.

A katonaság által elfogott lázítókat 5-6 főre menő tömeg kiszabadítja. 2 km. hosszú utvonalon halad előre a tüntetők csapata botokkal, kövel, sőt revolverekkel felfegyverkezve. A sztrájkolni nem akarókat kényszerítik velük menni. Ezeket tolja maga előtt a sztrájkolók tömege, hogy ők essenek a katonaság esetleges támadásának áldozatul. A táviródrótokat elvágják, a vasutvonalat megrongálják, az utca fegyverzetét fegyverül használják vagy barricade-okat emelnek belőle. S hogy semmi ne hiányozzék, még bombákat is dobálnak. A katonaságot megtámadják s a csata után súlyosan sebesültek és halottak fedik a harcmezőt.

S a kormány nem tudja a rendet helyreállítani. Vagy talán nem is akarja? Az északi bányavidéki sztrájkolók ellen már egy hadtest számerejében vonult ki a katonaság. Vajjon csakugyan nem képes ekkora fegyveres erő rendet csinálni?

Dehogyan nem volna képes! De a radikális Clemenceau és a szocialista Briaud parancsol velük. Ezek pedig nem akarhatják, hogy hű szövetségeseik ellen erőszakot alkalmazzanak. A katona kénytelen nyergében ülni a kőzapor alatt, barricade-okat bevenni és drótsodronyokkal átszórt utcákon áttörni anélkül, hogy töltest kapna, mert a lázadókat kimélni kell! A tömeg azonban rossz szövetséges. Ő nem kiméli Briaud polgártárs katonáit! A katonák, zsandárok és tisztek súlyos sebekkel borítva hagyják el állásukat: s ha örökre nyomorékon kénytelenek otthagyni a katonai pályát, kárpótolja őket a becsületrend lovagkeresztje. Vajjon nem kezdett-e el dobogni a lázadók által megölt Latour főhadnagy szíve, midőn feltűzték mellére a becsületrendet?

Ezekre a közállapotokra mutat rá a választások előestéjén a kormánypárt. S bizony nem csoda, hogy a közreműködött képviselők lélegzetüket visszafojtva várják az ítéletet. Nem csoda ha az ország izgatottan lesi a választások eredményét. Mert nagy választás előtt áll az ország. A rend és az anarchia között kell választania!

M. K.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz, s szere a legkülönfélébb gyomor-, légsző- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kötes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás a vizét legszegényebb ember is megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. Kedvelt berrviz!

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légszőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól, és sárgaságtól szabadulni akarunk.
1906. b.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Főraktár: KISS KÁROLY urnál Nagyváradon.

Az új helyzet.

A főrendiház elnöki székébe új ember ül Csáky Albin grófot illendőségéből felkérük ugyan, az ő presztízse azonban az alkotmányváltásban súlyosan megrongálódott. Távozásával, amely befejezett dolog, három név kerül forgalomba, Károlyi István grófé, Dessevffy Aurél grófé és Széll Kálmáné. Ha Széll vállalkozik, minden más kombináció elesik. Az udvar is szívesen látná Széllt, aki ilyenformán ismét a politikai színtér homlokterébe kerülne. Más oldalról az hírlik, hogy ha Széll a főrendiházi elnökségre vállalkoznék, nem vállalt volna jelöltséget Szentgothárdon. Ez a forrás Károlyi István grófban látja a jövő főrendiház elnökét.

A képviselőház elnöke ismét Jusch Gyula lesz. Az egyik alelnök ismét Rakovszky István a másik — Bolgár Ferencz helyett — Nagy Ferencz, estleg Issekutz Győző.

Wekerle a jövő pénteken Bécsbe megy s referál a királynak választások eddigi eredményéről.

Goluchowski állása hír szerint megingott az új magyar alakulások következtében, miután sem Apponyi, sem Kossuth nem helyeslik külpolitikáját. Utódjául emlegetik: Ehrenhalt, Welsersheimbot, Szögyény-Marich nagykövetünket.

Széchényi Viktor gróf Fejérmegye és Székesfejérvár szabadkirályi város főispánjának tegnap volt az ünnepélyes beiktatása, mely egyházi ünnepséggel kezdődött s mindvégig fényes lefolyású volt.

Wekerlénél tisztelgett tegnap az állami tisztviselők országos egyesületének igazgató választmánya, Benedek Sándor közigazgatási bíró vezetése alatt. Wekerle megígérte a tisztviselők anyagi helyzetének javítását, kilátásba helyezte továbbá a szolgálati pragmatikát is, amennyire mindez átmeneti kormány keretében megvalósítható.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Május 3. Képviselőválasztás Nagyváradon.

Május 5. Főispáni installáció a megyénél.

Május 5. Kath. Liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Máj. 19. Száznapos ünnepély a hadapródiskolában

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Mayor Miklós ezredes.

Örömmel halljuk, hogy a májusi előléptetések alkalmával hadapródiskolánk városszerte általános szeretetnek és nagybecsülésnek örvendő parancsnoka, Mayor Miklós honvédelezredest is ezredessé léptetik elő.

Uj üzlet.

Györfy József

kárpitos és diszitő

Szent János-u.

NAGYVÁRAD.

Nincs tán egyetlen szülő, kinek fia e hadapródiskolában nevelkedett, de tán nincs egyetlen honpolgár, ki ez intézetben valaha megfordult, hogy e kinevezésnek őszinte szívből ne örvendene.

Mert ez alkalommal egy minden tekintetben nemes érzésű embert, kitűnő katonát s mondhatni a honvédtisztképzés egyik legkiválóbb bajnokát éri e magas kinevezés, melyhez mi is őszintén gratulálunk.

Azok, kiknek alkalmuk volt az általa vezetett honvéd hadapródiskola beléletébe betekintést nyerni, elragadtatás hangján szólnak az intézetben uralkodó rend, tisztaság, fegyelem, képzettség és szellem felől.

S mindez Mayor ezredes iskolaparancsnok nevéhez fűződik.

Mayor ezredes az intézet felállításakor 1898-ban mint százados nevezetett ki iskolaparancsnokká s azóta fáradtságot nem ismerő buzgalommal, páratlan műveltségről tanuskodó képzettséggel, nemes jóindulattal s fenkölt gondolkodás és tiszta hazafias szellemmel vezette ez intézetet s emelte nemcsak az ország, de az egész osztrák-magyar monarchia méltán elsőnek tartott katonai nevelő intézetévé.

De Mayor ezredes neve ifju korától Nagyváradhoz fűződik. Innen indult ki katonai pályájára is.

Eppen negyed századja, mikor mint a cs. és kir. 37. gyalog ezredhez kinevezett hadnagy Nagyváradra került. Sokan emlékeznek még Mayor ezredesre, mint fiatal hadnagyra, az akkori helyőrség egyik legrokonszenvesebb tisztjére. De sokan hálával is emlékeznek e kinevezés alkalmából e fiatal hadnagyra, ki az 1881-iki Berettyó árviz kitörésekor Berettyó-Ujfalu község mentési munkálatainál tanusított hősi és nemes magatartásával a polgárság általános elismerését és köszönetét érdemelte ki.

Az akkori helyi lapok mind a legnagyobb dicsérettel szólnak Mayor Miklós hadnagyról, többek között a Hegyesi Márton szerkesztésében megjelenő »Biharmegyei Lapok« 1881. évi márczius 17-iki számában »Sárréti árviz« című cikkében Major hadnagy szerepléséről így ír:

»A víz folytonosaa apad, de még nem vagyunk veszélyen kívül, a kellő intézkedések megtétek, hogy a berettyóparti és állami ut kiszakadásai befogassanak, a községekben pedig folytonosan örködnek az erődítések felett.

Ma már távoztak tőlünk a katonák, kik közül mindenik nemcsak, mint a hatalom eszköze, hanem mint ember is öntudatosan, jót akarva járt el.

Mindnyájunk elismerését viszi különösen magával az eltávozó katonák parancsnoka Mayor Miklós hadnagy ur, akit itt léte alatt nemcsak katonái felett rendelkezett, hanem maga is személyesen a legnagyobb készséggel közreműködött, hol annak szükségét látta.

Ez az ember nemcsak katona, hanem egyike a leghumánusabb érzésű, nemesen művelt embereknek s ha minden katonatiszt ilyen ember, büszkéek lehetünk hadseregünk tisztjeire.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a mai kornak megfelelő

kárpitos és diszitő

műhelyt

létesítettem, hol elfogadok minden a

A vészbizottság küldöttségileg is kijelentette, nevezett hadnagy urnak városunk részéről nagyon kiérdemelt köszönetét.

Később mint főhadnagy Kolozsvárra a cs. és kir. 51. gyalogezredhez helyezték át, hol százados lett s a temesvári kadetiskolába tanárnak nevezetett ki.

Mint ilyen lépett át a m. kir. honvédségbe s az ujonnan létesített nagyváradai honvédhadapródiskola parancsnokságával bízott meg.

Azóta városunk lakója, s valószínű, hogy mostani előléptetése folytán a csapathoz való kihelyezése esetén is itt marad, amennyiben a megüresedő 4. honvédelezred parancsnokául is emlegetik.

Katholikus Liceum.

Szombaton lesz az idej kath. liceumi előadások utolsója, a zárünnepély. Mint minden évben, úgy most is igyekezett a rendezőség kivált a zárünnepélyt élénkké, változatosá tenni, úgy hogy annak műsora méltó befejezője legyen az egész évi előadás sorozatnak. A szombati zárünnepély valóságos hangverseny jellegével lép fel. Szébbnél szébb ének- és zeneszámok váltogatják egymást, befejezőül pedig pompás előadás lesz a Balatonról vetített képekkel,

A magyar tengernek poétikusabb leírását, szébb képekben való bemutatását még sehol sem látta a közönség.

A meghívók szétküldése folyamatban van.

Tekintve, hogy 1000 drb. meghívó expedíciójáról van szó, a Kath. Kör titkári hivatala szívesen veszi, ha esetleges tévedésről figyelmeztetik. Ha valaki 4—5 nap elteltével sem kapná meg a meghívót, úgy forduljon egy lev. lapon vagy telefonon az egyt. titkárra: dr. Imrik Gusztáv ügyvédhez.

A jegyek már Láng József kereskedésében vannak, s válthatók; nem különben a kör szolgájánál. Számozott ülőhely ára 1 korona, állóhely 60 fillér.

Az estély műsora a következő lesz:

1. a) Chopin. Fantaisie-Improptu;

b) Gaal Ferencz 3-ik magyar rhapsodiája. Zongorán előadja Kiss Nóra urhölgy.

2. »Barkarolla« Hoffmann meséiből, duett. Éneklik: özv. Tutsek Ferenczné és dr. Krüger Aladárné urnők.

3. a) Cavatina Faustból.

b) Serenade Grünfeldtől. Gordonkán játsza Kürti István, zongorán kíséri Komlóssy Ilonka urhölgy.

4. Terzett Hunyady László operából. Éneklik: özv. Tutsek Ferenczné (Erzsébet), dr. Krüger Aladárné (Mátyás) urnők és dr. Krüger Jenő (László)

5. Magyar dalok Lányi Ernőtől, énekli: a székesegyház énekkara.

6. Balaton és fürdői. Előadás vetített képekkel.

* **Személyi hír.** Glatz Antal főispán és Miskolczy Ferencz dr. alispán tegnap Budapestre utaztak, honnan még ma vissza fognak jönni, hogy a választásokon jelen lehessenek.

* **A megyei központi választmány ülése.** Biharvármegye központi választmánya hétfőn tartja meg ülését. A választmányi ülés tárgya lesz az 1907. évre összeállított és kigazított képviselő választók névjegyzékének felülvizsgálása és hitelesítők kiküldése.

szakmába vágó cikket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben, szolid árak és szilárd munkáért kezeskedem. Kivánatra bárhol megjelenek csak kérem egy levelezőlapon értesíteni méltóztassanak.

kiváló tisztelettel

GYÖRFY JÓZSEF,

kárpitos és diszitő mester.

* **A premontreiek generálisa.** A felsőausztriai Schläglban e hó 25-én, szent Márk napján folyt le a premontrei kanonokrend generálisválasztó egyetemes káptalana. A káptalan igen látogatott volt, amennyiben nem kevesebb, mint huszonkét apát és prépost jött el messze országokból. Köztük volt a rend egyik legkimagaslóbb állású tagja Van Heylen Tamás dr. namuri püspök is. Azonkívül többen Belgiumból és Hollandiából. Még az Egyesült-Allamok területéről is jött kiküldött. Az osztrák rendtartomány prépostjai mind ott voltak. Részt vett a káptalanban a rend római prokurátora is. Magyarországból, mint már megírtuk, Takács Menyhért dr. jászóvári prelátus, Novotny S. Alfonz nagyváradi főgimnáziumi igazgató, valamint Csornáról Köfalvy Vidor cz. prépost, perjel, a Ferencz József-rend lovagja vettek részt a rendi káptalanban, amely Schachinger Márton Norbert schlägli apátot választotta meg generálissá.

Az új főpap Gurtenban született, 1842. június 23-án. 1861-ben öltözött a rendbe, hol fogadalmat 1865-ben tett. 1866-ban ordinálták. 1885 óta schlägli apát, császári és királyi tanácsos, a Lipótrend lovagja, a linczi és budweiszi egyházmegye szentszéki ülnöke, több város díszpolgára. Az elhunyt generálisnak általános helynöke volt.

A rendi káptalan, a mely tudósításunk szerint gazdag volt megkapóan kedves részletekben, e hó 26-án oszlott el.

Megemlítjük itt még, hogy Takács Menyhért dr. és Novotny S. Alfonz Schläglból Bécsbe, majd onnan Brunnbe utaztak, ahonnan azután hazatérnek.

* **Májusi ájtatosságok.** Az év legszebb hónapja, a virágfakasztó május; a kath. egyház a természet pompájával, illatával diszes időszakot a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére szenteli s ezért Mária hónapjának is hívják. Estenkint megtelnek a virágokkal díszített templomok ájtatos hivekkel, akik az Istenanyjának pártfogásáért, közbenjárásáért esedeznek. A Mária-kultusz a magyar nép lelkületében is meleg otthonra talál s évről-évre gyarapodik. Május hónap folyamán minden este Mária-ájtatosságok lesznek a plébánia-templomokban s a zárda-kápolnáknak. Az olasz-i plébánia templomban naponként este fél 8 órakor lesz az ájtatosság s hetenkint háromszor: szerdán, pénteken és vasárnap szent beszédek; a Szent László-templomban este 7 órakor lesznek az ájtatosságok s minden csütörtökön és vasárnap predikációk lesznek. Az első májusi ájtatosságok holnap, hétfőn este lesznek.

* **Anyakönyvvezető helyettesek kinevezése.** A magyar királyi belügyminiszter Biharvármegyében a régi anyakönyvi kerületbe Dienes József közjegyzői irnokot, a szásfalvaiba pedig Háber Gyula jegyzői gyakornokot, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorító hatáskörrel, anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

* **Egy nappal később.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága május havi rendes ülését a képviselőválasztás miatt nem május 3-án, csütörtökön, hanem másnap, pénteken, május 4-én délután 3 órakor tartja meg.

* **Kitüntetett rendőrbiztos.** Réz Bertalan rendőrbiztos a földművelésügyi miniszter kitüntetésben részesítette, a munkás- és cseléd-ügy terén kifejtett buzgalmaért. A jól megérdemelt kitüntetés bizonyára csak fokozni fogja a rendőrtisztikar ezen kiváló tagjának odaadó buzgalmát.

* **Herczeg Ferencz Nagyváradon.** A József-főherceg szanatorium egylet diszeladására jött Herczeg Ferencz Nagyváradra. Ezt az alkalmat felhasználta Nagyvárad irói és művészi világa s a magyar elbeszélő irodalom mestere előtt sietett igaz elismerését és a közönség szeretetét bemutatni.

Este a 7 óras gyorsvonattal érkezett meg Herczeg Ferencz; a vasutnál Somogyi Károly, Bodor Károly és Sas Ede fogadták és kísérték a Pannóniába. Itt a Szigligeti Társaság küldött-sége tiszteltette az illusztris vendégnél. Rád Ódonvezetése alatt jelen voltak: dr. Imrik Péter, dr. Bodor Károly, Sas Ede, dr. Adorján Armin. Rád Ódon remek beszédben üdvözölte Herczeget mire Herczeg Ferencz szokott szellemességével válaszolt, megígérve, hogy a Szigligeti-Társaságban alkalom adtán fölolvasást tart. A Szigligeti-színházban, közvetlenül az előadást megelőzőleg fölolvasott a nagy író a közönségnek igen ötletesen, fordulatosan, kellemesen.

A Bizáncz előadása után bankett volt a Pannónia szálló éttermében. A kedélyes lakoma csak fokozta hatását annak a pár órának, amely Herczeg Ferencz nagyváradi tisztelőire sokáig emlékezetes marad.

* **Lengyel paraszt a Burgban.** Tegnap délelőtt egy 25 évesnek látszó, rosszul öltözködött ember jelent meg a bécsi Burg udvarán, aki izgatottságával magára vonta az őrség figyelmét. Az őrszobába vitték, hol megállapították, hogy galicziai paraszt, aki szülő falujából gyalog jött el Bécsbe hogy a királynál kihallgatást kérjen. Atadták a rendőrségnek.

* **Hír a postáról.** Az asszonyvásári postahivatalt 1906. évi május hó 1-től a postaigazgatóság postaügynökséggé alakította át, illetve az asszonyvásári postahivatalnak április 30-ával való megszüntetésével Asszonyvásáran »Asszonyvására« elnevezéssel 1906. május 1-én postaügynökségekre meghatározott teljes működési körrel postaügynökséget létesített. A postaügynökség postai összeköttetését a Székelyhid—Szilágysomlyói vonalon közlekedő 7102., 7111., 7112. sz. vonatok útján Székelyhiddal, illetve a Szilágysomlyó—Székelyhid és vissza 298. sz. és a Székelyhid—Szilágysomlyó 294. sz. kalauzpostákkal fogja kapni. A postaügynökség kézbesítési kerületébe Asszonyvására község, Csendova csárdatelep, Fancsal, Véd-major puszták, Éradony és Óföldi tanyák fognak tartozni, amely helyek utolsó postája május 1-től a székelyhidi posta-távirdahivatal lesz.

* **Házasság.** Zilagy Kálmán fiatal városi tisztviselő tegnap tartotta esküvőjét bájos arájával Szabó Klára kisasszonnyal, Szabó János postaszállító kedves és művelt leányával. Nászasszonyok voltak Sável Kálmánné és Szőke Kálmánné, násznagyok Sável Kálmán és Szilagy József. Koszorús párok: Zilagy Sarolta és Bartos Elemér, Török Gizi és Fényes Barna, Govrik Ilona és Szabó Tibor, Govrik Georgin és Szabó Jenő, Govrik Valéria és Török István. Az új párt Csák Máté ev. ref. lelkész eskette.

* **Felolvasás a mérnökegyletben.** A nagyváradi mérnök és építészegylet tegnap délután 5 órakor tartotta első nyilvános felolvasását a városháza dísztermében. Előkelő férfi és hölgyközönség foglalta el a városatyák helyeit, mintegy 60-an jöttek össze az érdekes felolvasásra. Bozóky Béla, az egylet elnöke szellemes, talpraesett hosszabb beszédben nyitotta meg az előadást. A műszaki tudásról, annak fontosságáról szólt, mint olyanról, amely nagygyá teszi a nemzeteket, népeket. Hivatkozott Anglia, Németország, Japán és Amerika példájára. Magyarországon még nincsen kifejlődve a műszaki tudomány, bár egy század óta derekasan haladtunk, sőt van olyan ága is, pl. az elektrotechnika, amelyben Magyarország vezet. Szólt a magyar stýlról. Felemlítette, hogy a femista irányzat korszakában is a nők alig foglalkoznak a műszaki tudománnyal, pe-

dig a férfiak mellett az ő kiváló izlésük teremtené meg az igazi magyar stýlt. Utána Köszeghy József városi főmérnök hosszabb felolvasást tartott a városok rendezéséről. Érdekesen foglalkozott a városok lakásviszonyaival, az egészségügyi követelményekkel, a vízvezeték, csatornázás, a kövezet, forgalmi eszközökkel. Különösen kitért Nagyvárad közintézményeinek fejlesztésére. A második előadó ifj. Rimanóczy Kálmán volt. Az építőművészet fejlődéséről beszélt élvezetes, szakszerű modorban, gazdag tanulmány alapján. Összehasonlítást tett a régi építészettről, mikor a fénykorát élte, majd a mai fejlődésről, irányzatról beszélt. A hálás közönség teljes elismeréssel jutalmazta mindkét előadást.

* **Gyászrovat.** A községi iskolák egyik érdemeiben gazdag tanítónője Papp Emerencia f. hó 27-én elhunyt. Több mint négy évtizeden keresztül szünet nélkül tanított. Csaknem egész életét Nagyvárad város kulturájának szolgálatában töltötte. Ezekre rug azoknak a száma, akik tőle nyerték a bevezető ismereteket. Kartársai nagyra becsülték, felettes hatóságai s az iskolaszéki tagok, mint a leglelküsimeretesebb tanítónőt állították mintaképül. Utóbbi időben sokat gyöngélkedett, de betegesen is ott ült az iskolában sokszor még az orvosi tilalom ellenére is. Nemsokára aztán ágyba került s aztán huzamos betegség után elhunyt.

A család a következő gyászjelentést bo-csátotta ki:

Özv. Papp Andrásné szül. Müller Amália, legmélyebb fájdalommal tudatja felejthetetlen szeretett leányának Papp Emrenczia Nagyvárad városi községi okleveles tanítónőnek f. évi április 27-én este 7 órakor, életének 65-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott hült tetemei f. évi április 30-án, d. e. 11 órakor fognak Csengery-u, 6. sz. háznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent misé-áldozat pedig f. évi május 1-én d. e. 10 órakor fog a várad-olaszi-róm. kath. plébánia-templomban az Egek Urának bemutatattni. Mely végtisztességtételre az elhunyt kartársai és barátai tisztelettel meghívattak. Aldás és béke poraira!

Özv. Báthory Ferenczné, szül. Fejér Ida életének 76. évében f. hó 28-án rövid szenvedés után megszűnt élni. Temetése f. hó 29-én délután négy és fél órakor fog megtörténni a Bihar megyei Nőegylet Lujza menházából Lukács György-utca 49. sz.

Kisszántói özv. Dobozy Menyhértné, szül. Dobozy Mária f. hó 28-án, életének 72-ik évében szívszélhűdés következtében elhunyt. Szaniszló-utca 29. sz. lakásából f. hó 30-án d. u. 3 órakor helyezik az olasz-i közös sirkertbe örök nyugalomra. Az elhunytat nagyszámú s kiterjedt rokonság gyászolja.

* **Sikerült áprilisi tréfa.** E hó első napján egy uri ember, aki erőnek erejével szellemesnek akarja magát feltüntetni, tréfát üzött egyik jó barátjával. Zárt borítékban kis levélkét küldött neki, melyhez még valami mellékelve volt a következő tartalommal: »Ezzel megállapíthatod szerencsédet. »A tréfálkozó ugyanis egy osztálysorsjegyet. csatolt a levélhez, mellyel egy-két héttel azelőtt az előző osztályokban ő maga játszott, azonban elmulasztotta megújítani. A jó barát nem boszankodott ezen a tréfán, hanem elment Török A. és Társa bankházába Budapest, VI., Teréz-körút 46. szám alá, ahol megtudta, hogy még résztvehet e sorsjegy a folyó játékban. Miután barátja is beleegyezett abba, hogy a sorsjegy az ő birtokába menjen át, lefizette az érte járó összeget. A szeszélyes sors akarata folytán e sorsjegy pár nap mulva nagy nyeresémet nyert Török bankházában és most a nyertes jót nevet barátjának sikerült áprilisi tréfáján, míg a türelmet vesztett fél bosszankodása határtalan és sajnálja, hogy egy nagy összeget könnyelműen eldobott magától.

* **Elveszett.** Tegnap előadás közben a színházban egy világos zöld selyem ridikül, benne bőrtokban gyöngyház látszó, melynek csavarja aranyozott. Azonkívül egy kis toalette kefe és egy zsebkendő H. Zs. betűkkel. Becsületes megtalálójára 10 korona jutalmat kap a rendőrségen. — Továbbá tegnap délelőtt a kispiacon egy piros köves fülbevaló. Aki felhozza, 5 korona jutalmat kap a rendőrségen.

* **Találtak.** Egy gyermekezipőt és két rozoga ébresztő órát. Atvehető a rendőrségen.

x **A magyar kir. szab. osztályosorsjáték** felette jelentékeny sikert ért el. Mindenütt azokról a nyerevényekről beszélnek, amelyek a 17. játékban huzattak ki, de még többet beszélnek az emberek — rangkülömbőség nélkül — azokról a milliokról, amelyek a folyó hó 23-án kezdődő 18-ik játéknál érthetők el, éppen úgy, mintha már a zsebeikben volnának ezek a milliók. Valamennyinek kétségkívül szívük legbenső zugában egy csekély reménység lappang. És miért is ne? A kerék mindannyiok számára forog és a szerencse merőben a véletlől függ.

Mindenki, amily gyorsan csak teheti, egy vagy több sorsjegyet vesz, beteszi ezeket a tárczájába vagy szekrényébe, hogy aztán hónapokon át, mind egy darab rádium, mindazok rideg életét bevilágítsa, akinek egész éven át reggeltől estig pihenés nélkül dolgozni kell, hogy csak a legszükségesebbet megkereshessék, minden reménység nélkül, arra, hogy e munka révén valaha jóléthez, vagy éppen gazdagsághoz jussanak.

A most vásárolt sorsjegyek, egész időn át megannyi ablakoskák, amelyeken át a szerencsésébe lehet pillantani. Hiszen még a legmogorvább moralisták se tagadták soha sem, hogy a reménység az emberi cselekvések leghatékonyabb rugóinak egyike.

Hát nem e szerencsétől függ életünk legtöbb körülménye? Terveink sikere, fáradozásaink célja, törekvésünk a teljes gazdasági függetlenség iránt: mindez vajjon nem olyan-e mint egy sorsjegy, amelynek eredménye igen gyakran nem az egyesek intelligenciájától és tettejéértől függ?

Egy neves írónk nem régiben a maga szellemes modorában azt írta, hogy a mindenkit szórakoztató és gyakran vigasztaló sorsjáték, hogy valakire veszedelmes volna, a leggyorsabb minden spekuláció között, minthogy az esélyek minden résztvevőre nézve egyenlők. És amikor ellenvetették, hogy nem nyerhet mindenki, azt válaszolta, hogy az csak azoknak jelent valamit, akik a reménységet a bizonyossággal tévesztik össze.

Ha vesszünk egy sorsjegyet, úgy minden szenvedelem nélkül játszunk. A játék megvárásol bennünket, anélkül hogy felizgatna, és azon a napon, a mikor a huzás csak a mások szerencsáját hirdeti számunkra, filozofikus egykedvűséggel mondjuk: a szerencse vak és kiszámíthatatlanok a szeszélyei. Mindenesetre semmi akadály nincs, hogy ma vagy holnap a mi ajtókon kopogtasson. Kinek nincs még sorsjegye?

A legszerencsésőbb Dörge Frigyes bankházában kapható.

Elsőrendű helybeli kispárosok által készített férfi-, női-, és gyermek-czipőkben a LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS

LEITNER LÁZAR

áruházában Nagyvárad, Zöldfa-u. Ugyanott CARLSBADI czipő különlegességek is kaphatók. Helyi és vidéki telefon 217.

x **A kőbányai** Első Magyar Rézvény-Serfőzde dupla góliat maláta gyógsör név alatt aranykeresztűs címkével ellátott különleges üvegekben gyógsört hoz forgalomba. Az erre vonatkozó hirdetésre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

x **Hova menjünk ma?** Özevgy Karner Gyulánéhoz az ujonan átalakított és fényesen berendezett Rimánóczy-éttermébe és polgári-sörözősarnokába, hol izletes zóna-villásreggeli és frissen csapolt Dreher-sör valamint kitűnő magyar és francia konyha, tisztán kezelt valódi **ermelléki borok** állanak a t. nagyérdemű közönség becses rendelkezésére. Figyelmes kiszolgálás. Ma és holnap este Hamza Gyuszi teljes zenekarával hangversenyez.

x **Vége! Vége! Vége!** Az amerikai gyémánt király elutazik. Ha van még olyan egyén Váradon és környékén, ki az amerikai gyémánt király remek művi utánezait még eddig nem látta, az menjen azonnal és nézze meg, mely ily ritka alkalom soha többé nem fog kinálkozni. A még raktáron levő áruk a következő mélyen leszállított olcsó árban lesznek elárulva: Mi ezelőtt **4 frt** volt, most **1 forint**, ami ezelőtt **2 frt** volt, most **50 krajczár**. A még raktáron lévő tárgyak a következők: Gyűrűk, bróssok, nyakkendőtü, óralánczok, karkötők, kézelőgombok, fülbevalók, boutonok férfi és női doublé lánczok stb. stb. Mondhatjuk, hogy ily ritka alkalom még nem kinálkozott s nem is fog kinálkozni soha itt Váradon. Amerikai Gyémánt Király fióküzlete: Főutca 5. szám. (a volt Kiss Dávid és Társa urak helyiségében.)

Nem gyárilag!

hanem elsőrangú czipészek által készített czipők, valódi angol és Ita-féle kalapok, fehérneműek, esőkabátok legolcsóbban

REICHARD áruháza cégnél

szerezhetők be.

Egyedüli raktár PICHLER ANTAL cs. és kir. kalapgyáros készítményeiből.

x **A költözködő közönségnek** rendkívüli kedvezményt nyújt bevásárlásaival *Cziller Imre* szőnyeg osztálya. Megtekintés minden vétel kötelezettség nélkül. A cég mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Szőnyeg, függöny, garnitúra, madrácz és paplan** szükségletünket csakis *Háasz Manónál* Zöldfa-utca elején szerezzük be.

TANÜGY.

Érettségi vizsgálatok.

Nátalussy Kornél királyi tanácsos, tankerületi főigazgató a nagyváradai tankerületbe tartozó középiskolák érettségi vizsgálatainak hivatalos sorrendjét az intézetek legnagyobb részénél, az igazgatók értesítése mellett megállapította. A sorrendet a jelentkezők számának kitüntetésével itt adjuk:

Megkezdte a vizsgálatok sorozatát a nagyváradai főreáliskola, a melynek 19 jelentkezője van s június 1-én, 2-án tartja a szóbelit. A premontrei főgimnázium jelentkezőinek száma 35, a szóbeli vizsgálatok ideje, mint tegnap jeleztük is már, június 5—9. A temesvári főreáliskolánál a jelentkezők száma 30, a szóbeli

június 11—15 én lesz; ugyanott az állami főgimnáziumnál 31 jelentkező van, a szóbeli június 16—20-án lesz; a kegyesrendi főgimnáziumban pedig, ahol a jelentkezők száma 30, június 21, 25-ig tartják a szóbelit.

A *verseczyi* főreáliskolánál 18 a jelentkezők száma, a szóbeli június 27-én és 28-án lesz. Végül a *fehértemplomi* főgimnáziumban 8 a jelentkezők száma s itt 29-én délután, valamint 30-án tartják a szóbelit.

Mindezeket a vizsgálatokat maga *Nátalussy* Kornél főigazgató fog elnökölni. Tekintettel azonban a jelentkezők rendkívüli nagy számára, valamint a közbeeső vásár- és ünnepnapokra, a *belényesi* görög katolikus, a *lugosi* állami, valamint az *aradi* kir. katolikus főgimnáziumnál, ugyszintén az aradi főreáliskolánál helyettes elnökök fognak prezidálni, akiket a tankerületi főigazgató felterjesztésére delegál a kuluszminiszterium. A szóbeli vizsgálatok napját ez utóbbi intézeteknél a helyettes elnökök fogják megállapítani.

Képesítő vizsgálat. A nagyváradai kir. róm. kath. tanítóképzőben az 1905—6. tanévre tartandó képesítő vizsgálatra jelentkezők *születési, képzőintézeti, erkölcsi, szolgálati és tiszti orvosi* bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket az igazgatósághoz nyujtsák be 1906. május 24-ig. Jelentkezhetnek: a) tanítójelöltek, b) kik engedélyt nyertek; a megjelenés napja 1906. május huszonnyolcadika (28) reggeli 8 óra, amikor az írásbeli vizsgálat kezdődik. Azok részére, kik előzetesen a III. évről osztályvizsgálatot tesznek, 1906. május 25-én írásbeli, 26-án szóbeli magánvizsgálatot tartunk. A vizsgálati díjak: a) az intézet növendékei részéről 20 korona, b) idegenek és magántanulók részéről 40 korona, c) oklevél illeték 2 korona. Nagyvárad, 1906. április 23. *Az igazgatóság.*

Évvégi és tanképesítő vizsgálatok a nagyváradai róm. kath. tanítóképzőintézetben. Május 10-án IV. osztály rendes és magántanulóinak osztályvizsgálata.

Május 14-én és folytatólagosan írásbeli tanképesítő vizsgálat.

Június 5-én ének és zenevizsgálata délelőtt 10 órakor.

Június 6-án és folytatólagosan szóbeli tanképesítő vizsgálat.

Június 11., 12., 13-án az I. II. és III. osztály rendes és magántanulóinak osztályvizsgálata. *Az igazgatóság.*

Évvégi és érettségi vizsgálatok a helybeli m. kir. áll. főreáliskola VIII. osztályában.

Május 7-én d. e. 8. ó. magyar, német, francia; d. u. 4. ó. latin.

Május 9-én d. e. 8. ó. történelem, fizika, mennyiségtan.

Május 11-én d. e. 8. ó. bölcsészet, ábrázoló mértan. rajz; d. u. 3. ó. ref. hittan.

Május 12-én d. e. 12. ó. róm. kath. hittan.

Május 13-án d. e. 8. ó. izr. orth. d. e. 10. ó. izr. ref. hitt.

Május 16-án d. e. fél 8. ó. írásbeli éretts. magyarból.

Május 17-én d. e. 8. ó. írásbeli éretts. németből.

Május 18-án d. e. 8. ó. írásb. éretts. mennyiségtanból.

Június hó 1-én és 2-án d. e. 8. ó. szóbeli érettségi vizsgálatok.

Június 1-én d. e. 8. ó. írásbeli magánvizsgálatok.

Június 2-án d. e. 8. ó. szóbeli magánvizsgálatok.

Az igazgatóság.

EGYESÜLETEK.

A Biharmegyei Orvos-Gyógyászati és Természettudományi Egylet május 1-én délután fél 6 órakor szakulést tart.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: Gyimesi vadvirág. este: Gül Baba.
Hétfő: Bizanc, A.
Kedd: Hoffmann meséi. B.
Szerda: Bizanc C.
Csütörtök: Lotti ezredesei A.
Péntek: Bizanc B.
Szombat: Szulamit. C.

A szinügyi bizottság ülése.

Az újjászervezett nagyváradai szintársulatról tegnap kellett volna kritikát mondani a szinügyi bizottságnak, de mivel Somogyi Károly szinigazgató kijelentette, hogy május 15-ig még van ideje az esetleg kifogásolt tag szerződésének felbontására, az érdemleges kritikát ezuttal elhalasztották s majd zárt ülésben tárgyalják.

Dr. Hoványi Géza elnöklete alatt Mezey Mihály, dr. Radó Ignác, Beczkay Lajos, dr. Moskovits József, Stark Gyula, Rimler Károly, Harmathy Károly, dr. Kurländer Ede, dr. Gyémánt Jenő, Somogyi Károly szinigazgató és dr. Cseresnyés Béla jegyző voltak jelen.

Az új tagok.

A bizottság az ülés elején bírálat alá vette a társulat új tagjait. Toronyai tenoristát, Oláh baritonistát és Károlyi Leona koloratur énekesnőt határozott nyereségnek tartják s elismeréssel adóznak szerződésükért. Révész Ilona szubretténekesnőről már inkább megszólaltak a vélemények, éppen úgy, mint Barna Mariska náiváról, de akik némileg kifogásolták is, kijelentették, hogy eddigi fellépésük még nem volt elég arra, hogy végleges kritikát mondhassanak. Kifogásolták az igazgatónak azon eljárását, hogy egy-egy kiváló énekesnőnek oly nagy fizetést ad s így mellette nem szerződtehet több jó énekesnőt.

Dr. Kurländer Ede azt kifogásolja, hogy mindig oly későn jön a szinügyi bizottság abba a helyzetbe, hogy bírálatot mondjon, mikor már késő, mert a jó színészek el vannak szerződve.

Több hang emelkedett az iránt is, hogy a szinügyi bizottság még nincs tisztában a drámai személyzettel. Jövőre gondoskodjanak, hogy a szinügyi bizottság kritikája hathatós lehessen.

Somogyi Károly szinigazgató kijelentette, hogy igyekezett olyan primadonnát szerződteni, aki a közönség igényeinek úgy koloratur, mint szubrett és uépszinmű szerepekben megfelel. Különben május 15-ig a szerződések felbonthatók.

Ezen kijelentés után a szerződést levették napirendről s még május 15-ike előtt zárt ülésben fog a bizottság kritikát mondani az új tagokról.

A jövő havi műsor.

Ezután elnök előterjesztette az igazgató által május hónapra kitűzött darabok műsorát a következőkben:

Koldus gróf, Parasztszűcslet, Lotti ezredesei, Leányka, Böregér, Szulamit, Bajusz, Ifj. Csokonai, Egyenlőség, Pillangó kisasszony, Az őszlőn, X. asszony.

A műsort minden hozzászólás nélkül tudomásul vették.

A szezon meghosszabbítása.

Somogyi Károly igazgató kérte, hogy az előadások tartását július 1-ig engedélyezze a bizottság.

Tekintettel arra, hogy a nagy bérlet csak június 10-ike körül ér véget s még kilátás van a Fedák Sári vendégszerepléseire is, amelyek béreltszűnetben mennének, a kért engedélyt megadta a bizottság.

Végül még dr. Kurländer Ede kérte, hogy

a színházra a pályázatot még a jövő év Virágvasárnapjáig írják ki, mivel a Somogyi szerződése 1908. Virágvasárnapján lejár s a színház érdeke, hogy egy évvel az előtt már döntsenek a színház sorsa felett.

Dr. Hoványi Géza még most nem látja idejét az intézkedésnek. A kellő időben megteszi a szükséges lépéseket.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim

66.

A pénz csörög, úgy röpül az emberek feje fölött, mint a böregér, az emberek pedig utána kapkodnak, az arany és ezüst csörög, az üvegek csörögnek, a dugók pattannak, valaki sir s egy bánatos asszonyhang énekel:

Csak élni, élni, amíg lehet
S ne jöjjön aztán se fű, se fa!

Ez az őrült kép befészkelte magát Foma agyába s egyre erősebben, élesebben jelentkezett. Valami nagy, határozatlan érzést támasztott, melyben félelem, lázadás, szánalom, harag vegyült össze. Mindez erőltetett kívánsággá lett Foma lelkében, amelynek hatalma majd szétrepesztette Foma mellét. Szemébe könnyek toltak, kiáltani szeretett volna, ordítani, mint az állat, minden embert meg akart ijeszteni, meg akarta őket akasztani esztelen rohanásukban, valami ujat akart beleönteni életük zürzavarába, valamit mondani akart nekik, utjaikat akarta irányítani, nehogy egymásra törjenek.

Nagy és erős vágy éledt benne, hogy megragadja a fejüket, egymástól elszakítsa őket, hogy megverje őket, szemrehányásokat tegyen nekik, vagy valami világgosságot gyujtson előlük.

Mem volt meg a hozzávaló ereje. Nem voltak sem szavai, sem tüze, csak egyetlen vágya volt, amely világos volt előtte, de kivihetetlen. Elképzelte, hogy ő kivülről áll az életnek, a völgy szélén, amelyben az emberek laknak. Láta, hogy mily erősen áll ő a lábán s milyen hallgatag. Oda szeretett volna kiáltani az embereknek:

— Hogyan éltek? Nem szégyellitek magatokat?

— Jó. De hogy lesz az, ha az emberek meghallják az ő szavát s megkérdezik:

— Hát hogyan éljünk?

Érezte, hogy mihelyt ezt a kérdést vetik föl előtte, le kell ugrania a mélységbe, az emberek lábaihoz, oda, ahol a mindent összezúzó malomkő forog. Pusztulásán pedig bizonyára mindenki kacagna.

Olykor nagyon szorongatta lelkét ez a gondolat. Ajkairól összefüggéstelen és értelmetlen szavak áradtak és szinte belleizadt ebbe a szörnyű munkába. Olykor azt gondolta, hogy a sok szesz ital már megbontotta az agyát s hogy ez a sok és rettenetes, ijesztő és szomorú gondolat ezért kavargó az agyában. Olykor nagy megerőltetéssel elriasztotta ezeket a képeket lelkéből, de mihelyt egyedül volt s kijózanodott, újra agyérmekek kintózták s kifárasztották. A szabadság utáni vágyódás egyre jobban kintóztá, egyre erősödött benne. De gazdaságának bilincseitől nem tudott megszabadulni. Majakin, aki meg volt hatalmazva, hogy az üzletet vezesse, arra törekedett, hogy nap-nap mellett érezze az üzleti gondokat. Aki fizetni akart, hozzá fordult, aki szállítani akart, hozzá fordult, aki szállítani akart, őt kereste, a hivatalnokok minden ügyben az ő tanácsát kérték s még olyan munkával is elhalmozták, amelyet eddig a maguk felelősségére végeztek. Ha vendéglőbe ment, utána mentek, kérdésekkel ostromolták s tanácsot kértek, hogy mi hogyan történjék. Foma minden kérdésre felelt, gyakran nem is tudta, hogy miről van szó, de felelt.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Butor

A Preisz Mihály és Fia
csődtömegéből

meglevő BUTOROKAT megvettem, és

leltári árban árusítom.

Nagy Sándor-utoza 4. sz. a.

Tisztelettel

Büchler Márton.

Telefonszám az egész megyére 626.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.

Irta: RÁTKAY JÓZSEF.

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése mellett bérmentesen küldetik meg.

KÖZGAZDASÁG.

A Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése.

A Biharmegyei Takarékpénztár tegnap szombaton délután 4 órakor tartotta meg rendkívüli közgyűlését a részvényesek érdeklődése mellett. Elhatározták egyhangulag az alapítókénak 1.200.000 koronáról 1.800.000 koronára leendő telemelését.

Jelen voltak: dr. Wallner Ödön elnök, Ragány János, Fleishacker Gyula, dr. Moskovits Miklós, Berger Gyula, Weisz Gábor, Markovits Sándor, dr. Gerő Sándor, Weinberger Jakab, Mihály Adolf, Fényes Manó, Lukács Lajos, ifj. Berger Sámuel dr. Schweiger Ede, Kolliner D., Mitteleier Ede, Schönfeld Gyula, dr. Géher Lambert, Kelen Béla, Kandel József, Hanslián Ede, Winkler Lajos, dr. Gyémánt

Jenő, dr. Lengyel Zsigmond, dr. Heimann Jenő, Kálmán Sándor.

A vezérigazgató felolvasta az igazgatóság a következő jelentését:

Tiszelt közgyűlés!

Az alaptőke telemelésére teszünk újabb javaslatot. Üzletünk fokozódott emelkedése erre az indító ok, melyet megsibbasztani hiba volna részünkről. De a nagyobb üzletek egy-szersmind megkövetelik saját tőkéink és alap-jaink megerősítését. A viszonyok oda fejlődtek, hogy a pénzintézeteknek városunkban és me-gyénkben való elszaporodása következtében a betétek gyarapodására alig lehet ezentul alapos kilátásunk. Nem annál kevésbé, mert a közön-ség kezdi betéteit jobb kamatozású értékpapi-rnkban elhelyezni és az ingatlanokra bekövet-kezett kedvezőbb conjunktúrák folytán ingat-lanokat és földeket vásárol. Ezen vételi kedv folytán az ingatlanok ára felszökött, a mi a hiteligényeket fokozván, ezeket csakis nagyobb tőkével és a nagyobb tőke folytán igénybe vehető nagyobb hitellel tudjuk kielégíteni.

Magyarország fővárosa és számos vidéki intézeteire hivatkozunk, kik az ismételt tőke felemeléssel nekünk a példát megadták. És ezen példát annál nagyobb megnyugvással követhet-jük, mert üzletkörünk terjedelme és üzleteink minősége, valamint a rendelkezéseinkre álló tartalékalapok megadják nekünk a módott arra, hogy a megnagyobított részvénytőke daczára a részvénynek eddigi kamatozása remél-hetőleg semmiben sem fog csökkenést szen-vedni. Azon reményben, hogy álláspontunk a t. közgyűlés helyeslésével fog találkozni indit-vánvonzuk: mondja ki a t. Közgyűlés, hogy az eddigi 1,200,000 kor. alaptőkét 1000 drb egyenként 600 korona névértékű bemutatóra szülő új részvénynek kibocsájtása által 1,800,000 koronára telemeli. Ezen új részvényekre a régi részvénytulajdonosok elővételi joggal bírnak oly képpen, hogy minden két régi részvény után egy új részvény átvételére jogosultak.

Részvénykibocsájtási ár 830 korona és f. é. január 1-től számítandó 5% kamat. A fel-merülő bélyeg és kibocsájtási költség az inté-zet által az elért felpénzből fedeztetik és ezen felpénz az igazgatóság elhatározása szerint a tartalékalap és nyugdíjalap gyarapítására for-dítatik.

Az új részvények már az 1906. évi osztá-lékban részesülnek a régiakkal egyformán és egyáltalán az új részvények a régiakkal egyenlő jogokkal bírnak.

Az elővételi jog mikénti gyakorlása és ieejének, valamint a részvény árának befizetési módzatainak megállapítására az igazgatóság felhatalmaztatik oly kijelentéssel, hogy miután a netán át nem veendett összes részvények már előre jegyezve lettek, a kitűzött idő alatt nem érvényesített elővételi jog elenyészik. Ké-szedelmes fizetésnél az alapszabályok vonatkozó rendelkezései irányadók.

Kérjük indítványunk elfogadása mellett az alapszabályoknak kapcsolatos módosítását is határozattá emelni.

Az előterjesztést változatlanul elfogadták.

Értéktőzsde.

Budapest, április 27

Osztrák hitelrészvény	678.-
Magyar hitelrészvény	796.-
Lezámitoló bank	506.-
Rimamurányi	525.-
Osztrák-m. államvasuti részvény	670.-
Közuti vasut	594.-
Városi villamos vasut	327.50

A gabonátőzsde határideje.

Budapest, április 27.

Buza okt.	16.82
Rozs okt.-re	17.12
Tengeri április 1906	14.-
Zab ápr.-ra	13.64
Répcse aug.-ra	...

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 április 27-én

Magyar aranyjárdék 4%	115.-
Magyar koronajárdék 4%	95.85
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	86.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	96.60
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.-
Magyar gyermek sorsjegy-kölesön	2.18
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	215.50
Osztrák járadék papirban	160.50
Osztrák járadék ezüstben	1.01
Osztrák korona járadék	118.-
Osztrák járadék aranyban	170.50
1860. oszt. államsorsjegyek	1.60
Osztrák-magyar bankrészvény	16.40
Magyar hitelbank részvény	8.23
Osztrák hitelbank intézeti részvény	688.-
Osztrák magyar államvasuti részvény	685.50
20 frankos frankos (Napolendor)	14.02

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ajánlkozás.

Középkorú intelligens keresztény nő, ki a háztartás minden ágában jártas, kitűnően főz, idősebb urhoz, vagy papi házhoz, házvezetőnének ajánlkozik.

Özv. Kiss Gedeonné,
Kaszárnya-utca 9.

1609.

HIRDE T É S E K

jutányos árban felvételnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Uj nyaralási vállalat!

külföldi minta szerint

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy szücs-műhelyünk vezetésére egy külföldön első-rangu cégéknél nyert bő tapasztalatu szakavatott szücsmestert alkalmaztunk, ki is a nyaralásra szánt utazó és szőrme-árukat nemcsak lelkiismeretesen gondozza, hanem azokat ki is javítja.

Tisztelettel 1567.

Heiman Lipót és Társa.

Szombat és ünnepnapokon zárva.

Telefon: 243.

Telefon. 243.

Raktárak biztosítva vannak!

BELSO MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek,** úgyszintén **magánjárdék (uti-mozdonyok) cséplési,** vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasz-tott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

Ceres

étel-zsir

kókuszdíókból **a legfinomabb a maga nemében.**

SCHICHT GYÖRGY „Ceres” tápszerművek osztálya, Aussig E. m.

Nagyvárad
legujabb
látványossága

Kálmán

Ferenc

férfi- és fiuruha-áruháza

Fő-u. 5.

A dusan felszerelt rak-
tárban csakis legujabb
szabásu, a szövet ter-
mékek színe javából
készült

férfi és fiu ruhák

rendkívül olcsó
szabott árak mel-
lett vásárolhatók.

Meglepő izléses
gyermekruhák és
felöltők.

Kérem a cégre
figyelni!

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

Nyaraltatás!

A nagyérdemű közönséget tisztelettel felkérem,
hogy **szörmeáru**, valamint **téli öltönyöket**,
szőnyegeket

nyaraltatás

végelt csak nálam elhelyezni kegyeskedjék, mert,
mint szücsmester nyílt üzlettel Nagyváradon
egyedül állok.

Amenyiben a n. é. közönség eddigi pártfogá-
sából tapasztaltam, hogy **nyaraltatás** végelt
engem továbbra is pártfogásban fognak tartani,
elhatároztam és sikerült egy a fővárosban levő és
országíri szörme-üzletben évekig alkalmazott egyént
megnyerni. **Ki csupán a nyaraltatásra beadott
és szánt tárgyakat fogja kezelni.**

Kivánatra az elhelyezett árukat bármikor
előmutatom.

Raktárom, valamint üzletem **20,000
korona erejéig van biztosítva.**

A n. é. közönség tömeges pártfogását kérve
vagyok

kiváló tisztelettel:

Zimányi András,

szakképzett szücsmester

Nagyvárad, Színház-utcza 4. sz.
(Adorján-palota.)

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

Felhívás!

Az 1906. évi április hó 8-án tartott rend-
kívüli közgyűlésünk 2500 drb 200 korona név-
értékű új részvény kibocsajtása által intézetünk
alaptőkéjének **egy millió** koronára lendő fel-
emelését határozta el.

Ezen új 2500 drb részvény átvételére a
régi részvényesek elővételi joggal bírnak oly-
formán, hogy minden régi részvényre egy új
részvény, a megállapított 200 kor. árban ré-
szükre fenntartatik.

Az új részvényekre a f. 1906. évi január
1-től a befizetés napjáig járó 5 százalékos ka-
matok megtérítendő, ennek ellenében az új
részvények az 1906. év nyereségében a ré-
giekkel egyenlően részesednek.

Az új részvényekért a kibocsajtási áron
felül az alapszabályszerű 2 kor. kiállítási díj és
a törvényes 64 fillér bélyegilleték fizetendő.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk
t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre
elővételi jogukat bezárólag f. évi május hó 15-ig
gyakorolni, s ugyanakkor a régi részvényeket
az elővételi jog gyakorlására vonatkozó le-
bélyegzés véget pénztárunknál bemutatni szí-
veskedjenek.

A befizetések részletekben is teljesíthetők,
azonban az elővételi jog gyakorlásánál 10 szá-
zalék, azaz részvényenként 20 kor. fizetendő.
A részletekben fizető a hátralékra július 1-től
6 százalékos kamatot fizet.

A befizetésről ideiglenes igazolványok adat-
nak ki, melyek a teljes befizetés után névre
szóló részvényekre lesznek becserélve.

Az utolsó részlet befizetésének határideje
f. évi november hó 30.

Ezen új részvények befizetésére vonatko-
zólag érvényben maradnak **alapszabályaink** 10.
§-ának a késedelmes befizetésre vonatkozó
intézkedései.

Nagyvárad, 1906. április 9.

Központi Takarékpénztár r.-társaság Igazgatósága.

**Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. milleneumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers-Concors.**

Telefon:
280. sz.

Alapítva:
1854.

Első Magyar **Részvény-szervező**

K Ö B Á N Y A

Főraktár Nagyvárad és Biharvár-
megye területére saját hazunkban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek czégnél.

Hordókba és palaczkokba fejte forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m.
ászok, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör, melyek nem-
csak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Fő-
raktárunk a palaczk-osztályra különös gondot fordít s azt a legujabb, legtekélyesebb
üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szíves érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által
ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palaczkokban
hozunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem úgy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló
eredményrel használtatik és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szop-
tatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknel, női bete-
gek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknel.**

10 üveg és ezen felüli megrendelések házhoz szállítatnak.

Góliát maláta sör kapható: Janky utóda Kiss Károlynál, Kádár János,
Friedl és Jörös, Maár és Szabónál, Lakatos Juliánál (Széchenyi tér).

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

Legjobb fémtisztítószer.

Globus
tisztító kivonat.

Legjobb fémtisztítószer.

Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. rt. Lipase és Föld

Telefon: Budapest 95—50.

Sörgönczim: Walser, Csángóutca Budapest.

WALSER FERENCZ

tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde
BUDAPEST, VI., Csányó-utca 6. B. a régi vaczi vám közelében.

Gyártmányok:

Tűzlecskendők, fémszerelvények és tömlők. Tűzoltósági személyszállító és szerkocsik. Vízfordókocsik, tömlő-motolák és létrák. Tűzoltósági egyéni szerelvények. Szivattyúk különféle szerkezettel mindennemű célra. Vízvezetési szerelvények és csövek.

Házi-, ipari- és gazdasági vízvezetékek. Szivattyútelepek és gyárak tűzbiztonsági berendezése. Ásványvíz emelő- és töltő-készülékek. Közegészségügyi szerek. Közlisztasági eszközök. Harangok és harangállványok. Fémöntvények különféle ötvözetben.

Vízvezetékek és szivattyútelepek tervezése. Szakbéli mérnöki munkálatok.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezesség mellett

háló-, ebédlő-, szalon- és nappali-berendezések, valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:
PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata, — Kívánatra tervek és költségvetések.

Telefon 421 szám.

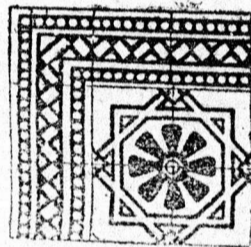
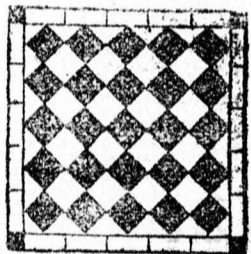
WALLA JÓZSEF

mozaik, műkö és csementáru

gyára

BUDAPEST,

VI., Gizella-ut 38.

Gránit terazzo
Betonirozások
Csatornázások
Trubinák és zsilipek
Medenczék
Szökőkutak
Jászolok

Fürdőkádak betonból és fayencelapokkal borítva
Faburkolatok fayencelapokkal
Márvány mozaik-lapok velencei módra
Csement-lapok sima és római mozaik utánzat

Mozaik-lap á la Mettlach
Kerám- és Klinker-lap
Portland-csementcsövek
Kőagyagcsövek
Román-csement
Portland csement karmantyús
Portland Csementcsövek

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjegygyel és a Richter cég-lyegyzessel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerár, Budapeston.

Richter gyógyszerár az „Arany oroszlanhoz”, Prágában. Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi szétküldés.

Dr. Politzer Jakab

szanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.
Telefonszám 639.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógy módok, villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, torrólég-kezelés, gőzszekrény, püstyén-iszapkúra. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízaló- és soványító-gyógymód.

Javallva: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegszűznál.

Kitűnő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árak. Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Debreczeni medico-mechanikai ZANDER-gyógyintézet.

Tulajdonos: dr SZÁSZ ADOLF orvos
Piacz-u. 59. (Steinfeld-ház.) Telefon: 389.

Mechanikai (Zander) gyógykezelés.
Fejlesztő gymnastica gyermekeknel.

Tulhevített száraz levegő fürdő.

Orvosi massage. Villamozás.

Gyógyjavallatok : csúzos, közvényes,
izom és izületi bajok.

Bénulások, Neurasthénia. Hysteria. Táplálko-
zási és mozgási zavarok. Idült gyomor- és
bélbajok, Szívelhásosodás. Ideges szivdobogás.

Az intézet nyitva: d. e. 9—1-ig d. u. 3—6-ig.
Nőknek: d. e. 11—12-g d. u. 5—6-ig.

Tisztviselőknél árkedvezmény.

Hatósági szegénységi bizonyítvány alapján
5 ingyen hely. 1587

Végeladás!

Üzletünk felosztása következtében nagy árukészleteinket
végeladás útján értékesítjük.

Miután a felosztásnak a legrövidebb idő alatt kell befejeztetni, az összes
raktárainkban levő új és finom árukat minden árért,

a beszerzési áron alul is
mentül előbb kiárusítjuk.

A végeladás alá kerülő tárgyak a következők:

Finom legújabb divatu női ruhakelmék és női felöltők. Divatos szép
delének, mosó cretonok, zefírek és batisztok. Legjobb hazai vásznak,
siffonok, asztalneműek, női és férfi kész fehérneműek, napernyők, bu-
torakelmék, ágyszerítők, paplanok, madráczok és számos apróbb tárgyak.

Szőnyegekben

különösen praktikus jó minőségek
mélyen leszállított árakban.

Saját érdeke mindenkinek e kedvező alkalmat olcsó
bevásárlásra felhasználni.

Tisztelettel

Spitzer Testvérek

divatáruhaza, Zöldfa-utca.

Telephon 130.

Utazó kosarak, kézi bőröndök.

Telephon 130.

Alkalmi vétel

harisnyákban, fekete és mosó kötényekben, kézi-
táskákban, férfi és női fehérneműekben, nyakken-
dőkben, sétobotokban, pálmák és fali diszekben,
ajándék- és disztárgyakban, tornaczipőkben.

Gyermekjátékokban mesés olcsó nagy választék van.

Friss és Társa

KORONA- és FILLÉR-BAZÁR.

Nagyvárad, Fő-utca, városi Bazár-épület.

Gyermekkosik és reformzikkok.

Gummi különlegességek.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai czipő és csizmagyár“

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói
370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanoncz internátus 24 benlakó, 18 bejáró tanoncz

Készítünk kizárólag kézimunkával a legfinomabb s legtartósabb kivitelben

férfi, női,

és gyermek-

czipőket, csizmákat

francia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott áron

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) kicsinybeni eladási
üzletünkben árusítjuk.

Különleges lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tisztek. Csendőrök és pénzügyőrök részére.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és női divatáruraktár Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazár épület.

A költözködéshez szükséges:

Egész szőnyegek, továbbá tapasztré és spárga, futószőnyegek, gyapju és csipkefüggönyök, garnitourák, madráczok és paplanok legnagyobb választékban kaphatók.

Az árak pedig utólérhetetlen olcsók.

Ajtay Gyula és Társa

női- és férfidivat üzlete,
Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja raktárát a közönség szíves megtekintésére.

Szabott ár. Telefon 630.

Férfi ingek	2 K 80 filltól 6 Kr.
Női ingek	2 „ 20 „ 18.—
Pamut vásznak 1 vég 23 m.	9. K. „ 18.—
Paplanok	3 K 50 „ 20.—
Női harisnyák	— — 50 „ 4.50.
Napernyők fekete és színes	3. — „ 50.—
Mindenféle mosó áruk. Creton. Chiffon. Bélések.	

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Gőzcsepplőkészletek $2\frac{1}{2}$ től 12 lóerőig, benzínmotorok,
SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,
aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek
legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

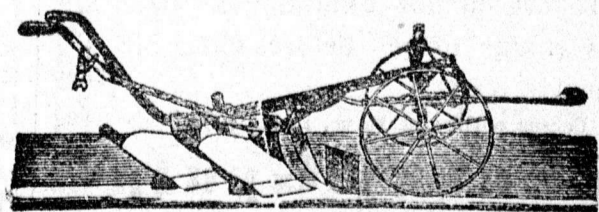
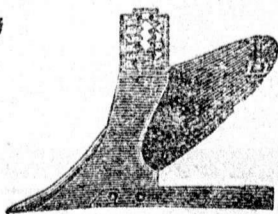
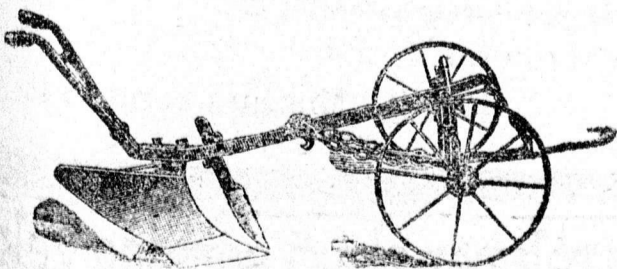
A magyar kir. államvasutak gépgyárának
vezérügynökségénél Budapest V., Váci-körút 32.

Arjegyüket és költségvetést ingyen és bérmentve küldünk. — Kerületi képviselő: SPITZER EDE Nagyvárad.

PERGE és ROZSLAY gazdasági gép- és ekegyára

utóda

Gyár: Lukács György-u.

Nagyváradon.

Raktár: Nagyvásár-tér.

Mindennemű talajviszonyoknak megfelelő ekéket és egyéb talaj-
művelő eszközöket készít a legjobb minőségben.

Eladó magyar bikák.

A nagyváradai I. sz. káptalani uradalom Zomlini gazdaságában (up. Bors, vasút Bors v. Keresztes M.) eladó 4 drb. két éves magyar tenyészbika, melyek a **gróf Csáky-féle** gulyából származnak. Az eladás a helyszínen, esetleg a központi irodában is foganatosítható. Nagyvárad 1906 április 27.

Papp Imre sk.

1610. urad. főtiszt.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre. VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

Egy szelvény ára 3.10 mtr. { K 7—, 8—, 10— jó }
hosszu, teljes férfiöl- { K 12—, 14— jobb }
tönyre elegendő (kabát, { K 16—, 18— finom }
nadrág és mellény) csak { K 21— legfinomabb }
szelvényből.

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K 20—, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selyem-kamgarn stb. gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

SIEGEL-IMHOF, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállítáért felelősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök hárulnak, hogy szöveteit fenti cégénél közvetlen nyári piacon rendelheti, 1599.

Legrégibb és legmegbízhatóbb a nyaralási vállalat.

Van szerencsénk a nagyérd. közönség b. figyelmét nyaralási vállalatunkra felhívni, amelyet a Horváth-féle szücsüzlettel átvettünk és azt a mai kornak megfelelően rendeztük be.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyegetek stb. azokat saját műhelyünkben kijavítva hiba nélkül szolgáltatjuk vissza, kívánatra azokért házhoz küldünk, az üzlet és raktár tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becses pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és társa

szücsüzlete Fő-utca 7. sz.
Lakás, Bethlen-utca 23.
saját ház. 1575.

TÖRÖK a szerencse kovácsa!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 25 millió koronánál több nyeresémet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a 2 legnagyobb nyeresémet, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a **600.000** koronás főnyeresémet a legnagyobb **400.000**

továbbá 5 a 100.000, 3 a 90.000, 2 a 80.000, 3 a 70.000 3 a 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 18-ik új magyar osztálysorsjátékban **125.000** sorsjegyre **62.500** pénznyeresémet jut

és összesen **16 millió 457.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki

Rendelje meg a neve mellett álló szerencseszámot!

Sok pénz széppé varázsolja az életet! Talán meglepi a férj a feleségét vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által egy főnyeresémmel. A véletlen nagy szerepet játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencsés véletlen folytán a neve mellett számot eltalálta, melyre egy nagy nyeresémet jut.

Adám, Adél	4040	Dersó, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Ottó, Melánia	20441
Adolár, Agnes	6814	Ede, Esztor	9868	Jakab, Józsa	20284	Ödön, Narcis	20989
Adolf, Agota	9007	Elek, Etel	19821	János, Judit	20983	Pál, Nozti	24236
Agoston, Amália	19162	Elemér, Flóra	20580	Jenő, Juliska	24203	Péter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Emil, Francisk	22032	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28876
Albert, Anatólia	21619	Eudre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagie	32715
Aliréd, Apollonia	24245	Ernö, Genovéva	24863	Károly, Katalin	29634	Róbert, Petronella	35640
Ákos, Aranka	24235	Perenc, Gertrud	29633	Kornél, Klára	35318	Rudolf, Piroška	37411
Ambrus, Berta	28881	Prigyes, Gabriella	34938	Kristóf, Klotild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	24852	Fülöp, Gizella	36779	Lajos, Kornélia	38138	Samu, Rózsa	38238
Antal, Borbála	36451	Gáspár, Heléna	38118	László, Krisztina	38226	Sándor, Rozália	41921
Arnold, Boriska	87424	Gábor, Hedvig	38178	Leó, Kunigunda	41919	Simon, Sári	83891
Arpád, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	84769
Arthur, Bella	41794	Geza, Hermina	51398	Lőrinc, Lenke	84738	Tibor, Szeréna	86049
Aurél, Brigitta	41983	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leónia	86014	Tihamér, Theodorina	92778
Attila, Cecília	84809	György, Ibolyka	84780	Márkus, Lídia	90370	Tivadár, Teréz	123503
Balázs, Cornelia	84778	Gyula, Iduska	89219	Márton, Lina	101989	Tóbiás, Terus	123504
Bálint, Dóra	86085	Henrik, Ilona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Bernabás, Dorottya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ilka	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Eufemia	123505	Ignác, Irén	123546	Miksa, M. Ivin	123514	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Illés, Irma	123510	Mór, Margit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Ernestina	123513	Imre, Izabella	123511	Nándor, Mária	5483	Zsigmond, Zuzsanna	123522
Dávid, Éva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8826		
Dénes, Evelin	5637	Izidor, Johanna	8602	Oszkár, M. tild	12314		

Legnagyobb nyeresémet esetleg **1.000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresémet 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 2 a 90.000, 2 a 80.000, 2 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 3 a 40.000, 3 a 30.000, 6 a 25.000, 9 a 20.000, 13 a 15.000, 44 a 10.000 és még sok egyéb nyeresémet.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

eredeti sorsjegy frt. — 75 vagy kor. 1.50 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy 3 kor.
» » » 3. » » » 6. » » » 6 » » » 12. »

A sorsjegyeket utánvételt vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal de legkésőbb

1. évi május hó 6-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. és TSA

— Sürgőnyezim: —
Törökék, Budapest.

BANKHÁZA BUDAPEST.

— Sürgőnyezim: —
Törökék, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

1583.

Főáruháza osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a.

I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a.

Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegyeket napi árfolyamon

elad és azokra darabonként **125 K.** előleget jutányosan nyújt a BIHARMEGYEI KERESKEDELMI-, IPAR- és TERMÉNYHITELBANK

Nagyvárad, Teleky-utca 3. szám.

Telefon: 46. szám.